БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 160 (1164)
13 АВГУСТ ЧОРШАНБА 1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Ғўза парваришини бўшаштирмай, ҳосилга-ҳосил қўшайлик!

Ўртасарой районидаги Охунбобоев номли колхознинг ёш механизатори Сафар Пардаев ғўза қатор ораларини ишлашда юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Суратда: моҳир универсалчи Сафар Пардаев 4-бригада ғўзаларини культивация қилаётир.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Қишлоқ райкомининг инструктори

Шу кунларда областимиз меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш, давлат олдидаги мажбуриятларни муддатидан олдин адо этиш, жамоат чорвачилиги учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш каби энг муҳим вазифаларни бажариш учун социалистик мусобақани кун сайин авж олдирмоқдалар.

Кўпгина колхоз ва совхозлар ҳамда бир қатор районларнинг ана шу соҳаларда эришган муваффақиятлари жуда катта. Бу муваффақиятлар шубҳасиз колхозчилар, РТС, МТС ва совхоз ишчиларининг эрта баҳордан то ҳанузгача қилиб келаётган фидокорона меҳнатининг, партия ташкилотлари томонидан олиб борилаётган катта ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларнинг натижасидир.

Маълумки, ҳамма вақт ҳам ҳар қандай ишдаги муваффақият даставвал кадрларнинг, биринчи навбатда партия аппарати ходимларининг ишчанлик қобилияти ва ташкилотчилик санъатига боғлиқдир. Шундай экан, партия қарорларини амалда ижро этувчи ташкилотчи сифатида район партия комитети инструкторларининг зиммасига қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш соҳасида айниқса катта масъулият юклатилган. Чунки, қишлоқ райкомларининг инструкторлари колхоз, совхозлар ишлаб чиқаришига ҳаммадан кўра яқинроқ турадилар, ҳамма вақт омма орасида бўладилар, ҳар бир кишининг талаб ва эҳтиёжини яхши биладилар. Шунинг учун ҳам улар колхозлар ва совхозлардаги ишларнинг аҳволига кун сайин таъсир ўтказиб туриш, илғорлар тажрибасини мунтазам равишда оммалаштириб бориш, меҳнаткашларнинг кучғайратини партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини бажаришга тўла сафарбар этиш имкониятига эгадирлар.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, райком инструкторлари чинакам ташаббус кўрсатиб ишлаётган жойларда колхоз, совхозларнинг экономикаси тўхтовсиз мустаҳкамланиб бормоқда, бошланғич партия ташкилотларининг бу соҳадаги фаолияти кун сайин яхшиланмоқда, коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлик роли тобора ошмоқда.

Бўстонлиқ район партия комитетининг инструктори ўртоқ Сайдалиев ўзига биркитилган хўжаликларнинг ҳаётини чуқур билади, колхоз, совхозлар экономикасини кўтариш ва унинг перспективаси тўғрисида бош қотиради, омма орасида муайян мақсадга қаратилган ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни мунтазам равишда олиб боради, қишлоқ хўжалиги илғорларининг тажрибаларини қўллаб-қувватлаш ва уни дарҳол оммалаштиришда бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам беради.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг инструктори Ан, Юқори Чирчиқ район партия комитетининг инструктори Кенжағалиев, Оққўрғон район партия комитетининг инструктори Моловица ўртоқлар тўғрисида ҳам айнан шуни айтиш мумкин. Улар қишлоқдаги хўжалик ва маданий қурилиш масалаларини моҳирлик ва оперативлик билан ҳал қилишда чинакам ташкилотчилик намуналарини кўрсатмоқдалар.

Лекин шуни ҳам эътироф қилмоқ керакки, қишлоқ райкомларининг инструкторлари орасида ана шундай хислатларга эга бўлмаган, ташаббуссиз кишилар ҳам йўқ эмас. Бундай инструкторларнинг асосий камчилиги шундаки, улар омма орасида камдан-кам бўладилар, колхозлар, совхозлар, РТС ва МТСлар экономикасини яхши билмайдилар, бошланғич партия ташкилотларидан ажралиб қолганлар ва уларга конкрет ёрдам кўрсатмайдилар. Шунинг учун ҳам бундай инструкторларнинг олиб бораётган ишлари тузук натижаларни бера олмайди.

Масалан, Пискент район партия комитетининг инструктори ўртоқ Йўлдошевнинг фаолиятини кўрсатиб ўтайлик. У ўзига биркитилган участкадаги қолоқ колхозлар ва бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатиш ўрнига, қуруқ гап сотиш билан кўпроқ шуғулланади. Ўртоқ Йўлдошев ўз ишини фақат колхозларга бориб келишдан, бажарилган иш юзасидан маълумотлар тўплашдан иборат деб тушунади, холос. Шунинг учун ҳам у доимий вакил қилиб биркитилган Ворошилов номли колхоз партия ташкилотининг иши ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Партия йиғилишлари бир неча ойлаб ўтказилмайди, аъзолик бадаллари ўз вақтида йиғилмайди. Бу ерда партия хўжалигини тартибга солиш билан ҳеч ким қизиқмайди. Колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, мўл ҳосил тўплаш учун курашнинг ҳозирги масъулиятли даврида коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш масаласи колхоз партия ташкилотининг ҳам, райком инструктори ўртоқ Йўлдошевнинг ҳам назар эътиборидан мутлақо четда қолмоқда.

Райком инструкторлари фаолиятидаги бундай зарарли ва бефойда практикадан бутунлай воз кечиш керак. Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш методларини янада такомиллаштирмасдан ва партия органлари ходимларининг ташкилотчилик фаолиятини кучайтирмасдан туриб, колхоз ва совхозлар экономикасини кескин равишда ривожлантиришдан иборат ҳозирги мураккаб вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш мумкин эмас.

Колхоз ва совхоз партия ташкилотларининг ишини яхшилаш райком ва унинг иструкторлари томонидан қилинаётган раҳбарлик ва берилаётган ёрдамга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Райком инструкторлари бошланғич партия ташкилотларининг секретарларига хўжаликка ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилиш санъатини ўргатишлари, социалистик мусобақани намунали ташкил этиш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш ҳамда партия хўжалигини тартибга солишда яқиндан ёрдам беришлари керак. Бунинг учун аввало инструкторнинг ўзи назарий жиҳатдан етук, иқтисодий билимлар билан қуролланган, ўқимишли, юксак маданиятли, ташаббускор, илғор киши бўлиши лозим. Шундагина у бошқаларга шахсий намуна кўрсата олади, омма ўртасида обрў-эътибор қозонади.

Райком инструкторининг ишига шунчаки колхозларга бориб қайтиш, бажарилган иш юзасидан маълумотлар тўплаб келишига эмас, балки колхозлар ва совхозларнинг ишларида эришилган ҳақиқий натижаларга қараб баҳо берилади. Шунга кўра, райком инструктори қишлоқ хўжалиги экономикасини чуқур билган бўлиши, умумий кўрсатмалар билан шуғулланмасдан, аксинча ҳар бир хўжаликнинг аҳволи тўғрисида жиддий ўйлаши, уни қандай қилиб тезроқ юксалтириш тўғрисида партия ташкилотлари, коммунистлар ва активлар билан маслаҳатлашиб туриши, омманинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганиб, уни қондиришда амалий ёрдам бериши лозим.

Ҳар бир инструктор ўзи биркитилган участкада колхоз раҳбарлари қатори бутун ишга жавобгардир. Шунинг учун ҳам у резолюциялар тайёрлаш, маълумотлар тўплаш билан банд бўлиб қолмаслиги, балки жойларда жонли ташкилотчилик ишлари билан шуғулланиши, чаққон, серҳаракат, ташаббускор, талабчан бўлиши ва бошқаларни ҳам шу руҳда тарбиялаши керак.

Ҳозирги вақтда ғўза парваришини кучайтириб, мўл ҳосил тўплашдан ҳам кўра муҳимроқ вазифа йўқ. Оммани уюштириш соҳасида ўзларининг бутун маҳоратларини ишга солиш, меҳнаткашларнинг ижодий ташаббуси ва активлигини ошириб, уларни пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш учун курашга сафарбар этиш — райком инструкторларининг жонажон иши ва бевосита бурчидир.

ИНДОНЕЗИЯ ВА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

Қуролсизланиш ва халқаро ҳамкорликка бағишлаб Стокгольмда ўтказилган Жаҳон конгрессида қатнашган Индонезия тинчлик тарафдорларининг бир группаси Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг таклифига биноан Москвада меҳмон бўлиб турди.

Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетида индонезиялик меҳмонлар совет тинчлик тарафдорларининг вакиллари билан учрашдилар.

Учрашув қатнашчилари Стокгольм конгресси қарорларини қўллаб-қувватлаганликларини якдиллик билан айтдилар ва бу қарорларнинг амалга оширилишига бутун чоралар билан ёрдам беришга интилганликларини билдирдилар.

Индонезиялик тинчлик тарафдорларининг ўз ватанларига жўнаб кетишлари олдидан берган баёнотларида, жумладан, бундай дейилади:

— Индонезия делегацияси Совет Иттифоқида бўлган вақтида биз халқ ҳаётининг ҳамма соҳаларида ғоят катта ижодий меҳнат қилинаётганига қаноат ҳосил қилдик. Биз Совет Иттифоқи ўзининг ташқи сиёсатида ҳам, ички сиёсатида ҳам ҳақиқатан актив тинчлик сиёсатини амалга оширмоқда, деган хулосага келдик. Совет кишилари тинчлик ишини қадрлаш ва ҳимоя қилиш руҳида тарбияланганлар.

(ТАСС).

Г. Макмиллан ва Н. С. Хрушчев бир-бирларига мактуб юбордилар

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Буюк Британия бош министри Г. Макмилланга юборган мактубида умид билдириб айтадики, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг ўз ишига киришган фавқулодда сессияси ўз олдида турган вазифаларни бажара олади ва бу билан Ғарб ва Шарқ раҳбар давлат арбобларининг кенгашини чақириш учун кўп даража йўл очиб бера олади. Яқин ва Ўрта Шарқдаги кейинги воқеалар муносабати билан ана шу кенгашни чақириш ғоят зарур эканлиги тобора яққол бўлиб қолмоқда.

Бу мактуб Г. Макмилланнинг 7 августдаги мактубига жавобан 10 августда юборилди.

Н. С. Хрушчев шуни қайд қиладики, СССР ҳукумати беш давлат ҳукуматлари бошлиқларининг учрашувини таклиф этган эди. Бу учрашувни совет томонининг айби билан эмас, балки бошқаларнинг айби билан ўтказиш иложи бўлмаган бир шароитда Совет ҳукумати Макмилланнинг Яқин ва Ўрта Шарқда рўй берган вазиятни Хавфсизлик кенгаши доирасида муҳокама қилмоқ учун ҳукуматлар бошлиқларининг учрашувини ташкил этиш тўғрисидаги таклифига ижобий тарзда қаради.

Аммо, кейинчалик аниқ маълум бўлишича, ғарб давлатлари Хавфсизлик Кенгашининг ҳозирги составидаги салбий томонлар ва камчиликлар мавжуд бўлгани ҳолда, унинг одатдаги мажлисинигина чақиришни кўзда тутганлар. Шу билан бирга, Буюк Британия ҳукумати АҚШ ва Буюк Британиянинг агрессив ҳаракатларини оқлаш мақсадида ва қандайдир «билвосита агрессия» хавфи борлиги тўғрисидаги гаплар билан Яқин ва Ўрта Шарқда Америка ва Англиянинг ҳарбий интервенцияси натижасида вужудга келган хавфли аҳвол учун жавобгарликни бошқа давлатлар зиммасига юклаш мақсадида ана шундай мажлисни ўтказишга қарор берган.

Бундай вазиятда, дейди Н. С. Хрушчев, фурсат беҳуда сарф қилинган бўлур эди. АҚШ Буюк Британиянинг қўллаб-қувватлаши билан бизни беҳуда дискуссиялар гирдобига ташламоқчи бўлган эди. Бундай шароитда, деб таъкидлайди Н. С. Хрушчев, биз агрессияни йўқотиш учун зарур бўлган тадбирларни тезликда кўриш мақсадида Хавфсизлик Кенгашининг мажлисини эмас, балки Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда сессиясини чақириш керак, деган хулосага келдик.

Совет ҳукуматининг бошлиғи Буюк Британия бош министри ҳал этиш пайти келиб қолган кўпгина халқаро проблемаларни муҳокама қилмоқ учун илгари Совет Иттифоқи томонидан таклиф этилган составда ҳукуматлар бошлиқларининг учрашуви тўғрисидаги масаланинг моҳиятидан четга чиқиб кетмоқда, деб ҳисоблайди. (ТАСС).

Н. С. Хрушчев, М. А. Суслов, Д. С. Полянский ўртоқлар Куйбишев областидаги „Путь Ленина" колхозида бўлдилар

СТАВРОПОЛЬ (Куйбишев области), 11 август. (ТАСС). Ленин номидаги Волга ГЭСи тантанали суратда ишга туширилиши муносабати билан Куйбишев областида меҳмон бўлиб турган М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Д. С. Полянский ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Ф. Засядько, электростанциялар министри А. С. Павленко, СССР Госстройи раиси В. А. Кучеренко, шунингдек КПСС Куйбишев область комитетининг биринчи секретари М. Т. Ефремов ва Куйбишев гидростройи бошлиғи И. В. Комзин бугун эрта билан Ставрополь районидаги «Путь Ленина» колхозига келдилар. Бу колхоз Волга ГЭСи яқинида жойлашган.

Неча юзлаб колхозчилар уларни самимий табрикладилар. Н. С. Хрушчев қишлоқ меҳнаткашларига қарата қисқача нутқ сўзлади. Н. С. Хрушчев колхозчиларни самимий табриклади ва уларга сиҳат-саломатлик ҳамда Ватан бахти-саодати йўлида қилаётган меҳнатларида муваффақиятлар тилади.

Шундан кейин Н. С. Хрушчев, М. А. Суслов, Д. С. Полянский сабзавот экилган далаларни ва маккажўхори экилган массивларни кўздан кечирдилар. Катта сўталари бўлган кўмкўк маккажўхори пояларини кишини қувонтиради. Бу ерда маккажўхорини яхши экиб, пухта парвариш қилганликлари кўриниб турибди. Аммо, Н. С. Хрушчев дала бўйлаб борганида баъзи жойларда маккажўхори квадрат-уялаб экилмаганлигини кўрди ва маккажўхори оддий усулда экилган участкага боришни таклиф этди. Бу участкада маккажўхори пoялари ингичка бўлиб, сўталар йўқ дейиш мумкин. Н. С. Хрушчев маккажўхорини квадрат-уялаб экиш ғоят фойдали эканлигига колхозчиларнинг ва меҳмонларнинг эътиборини жалб этади. У маккажўхорини тўғри етиштиришга ўргатиш учун ана шу иккала участкани суратга олишни кинооператорлардан сўрайди.

Меҳмонлар «Путь Ленина» колхозидан гидроузелнинг кемалар қатнайдиган системасининг қуйи шлюзига қараб йўл олдилар ва «Добриня Никитич» теплоходида Куйбишевга жўнаб кетдилар.

Куйбишевда В. И. Ленин номли Волга гидроэлектростанциясининг тантанали ишга туширилишига бағишланган митинг

КУЙБИШЕВ, 11 август. (ТАСС). Бугун бу ерда В. И. Ленин номли Волга гидроэлектростанциясининг тантанали ишга туширилишига бағишланган кўп кишилик митинг бўлди.

Митингни шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Н. В. Банников очди. У айтдики, В. И. Ленин номли гидроэлектростанциянинг тантанали ишга туширилиши совет халқининг коммунизм қуриш йўлидаги ажойиб ғалабаларидан яна биридир.

Митингда ҳамма томонидан самимий кутиб олинган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев нутқ сўзлади.

СОВЕТ-ХИТОЙ ИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

Қизғин дўстлик, самимият ва тамомила ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган ҳамда муваффақиятли суратда тамом бўлган музокаралар натижасида металлургия, химия, кўмир, машинасозлик, ёғочсозлик саноати, бинокорлик материаллари саноати ва электростанцияларнинг 47 корхонасини қуриш ва кенгайтиришда Хитой Халқ Республикасига техника ёрдами кўрсатиш тўғрисида 1958 йил 8 августда Москвада Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати билан Хитой Халқ Республикаси ҳукумати ўртасида битим имзоланди.

Хитой Халқ Республикаси саноатни ривожлантириш ва миллий инженер-техник кадрлар тайёрлаш соҳасида эришилган муваффақиятлар муносабати билан Хитой томони битимда кўзда тутилган корхоналарнинг кўпчилиги учун проектқидириш ва тадқиқот ишларини бажаради, Хитой Халқ Республикасининг машинасозлик саноати эса мазкур корхоналар учун комплект машина-ускуналар тайёрлаб беради. (ТАСС).

Поляк миллатига мансуб бўлган шахсларни СССРдан Польшага репатриация қилиш муддатини узайтириш масаласи юзасидан ахборот

Яқинда СССР Ташқи ишлар министрлиги ва Польша Халқ Республикасининг Москвадаги Элчихонаси бир-бирларига ноталар юбордилар. Бунинг натижасида поляк миллатига мансуб бўлган шахсларни СССРдан янада репатриация қилиш муддатлари ва тартиби тўғрисида 1957 йил 25 мартда тузилган Совет-Польша Битимининг XI моддасида репатриация қилинишни истаган кишилардан аризалар қабул қилиш учун белгиланган муддатни 1959 йил 1 январгача узайтириш тўғрисида бир битимга келинди, токи юқорида кўрсатилган Битимга асосан репатриация қилинишга ҳақи бўлган кишилар 1959 йил 31 мартгача репатриация қилиниб бўлсин.

Ўз миллатларини ва 1939 йил 17 сентябргача бўлган гражданликларини тасдиқлайдиган зарур ҳужжатларни Польша Халқ Республикаси территориясидаги турар жойларидан сўраб олишда қийинчиликка дуч келган кишилар Польша Халқ Республикаси ҳукуматининг Москвадаги Поляк Элчихонаси ҳузуридаги репатриация ишлари вакилига (Алексей Толстой кўчаси, 30) ёрдам сўраб мурожаат қилишлари мумкин.

Меҳнатсевар ва аҳил коллективимизнинг аҳди

Совхозимиз ишчилари, механизаторлари ва мутахассислари областимиз бўйича 500 минг тонна пахта етказиш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш учун бу йил ҳар қачонгидан кўра уюшган ҳолда астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар 3800 гектар пахта майдонида 6000 тонна пахта етиштириш учун бу йилги баҳорда юз берган катта қийинчиликларни енгдилар. Ёз бўйи фидокорона меҳнат қилиб, мўл ҳосил олиш учун пухта замин ҳозирладилар. Ҳозир кўпчилик пахта майдонларидаги ғўзалар қийғос ҳосил тўпламоқда ва кундан-кунга бу ҳосил кўпаймоқда.

Ўртоқ Бойзоқ Исирганов, Мун Николай Васильевич, Кубай Ражабов ўртоқлар бошлиқ бўлим ишчилари намунали ишлаб, дуруст натижага эриша бошладилар.

Барча пахта майдонларидаги ғўзани бир текис ва нормал ривожлантиришда, ҳар туп ғўзада 5-6 тадан бўлиқ кўсак етиштиришда Қудрат Хўжаев, Анорбой Оқмуродов, Гул Нўраев, Мирза Панжиев, Жумабой Юсупов, Эргаш Зарапов, Эгизбой Туёқбоев ва Қолиб Қўлдошев ўртоқлар бошлиқ бригада ишчиларининг қилган меҳнатлари диққатга сазовордир.

Совхозимизда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун олиб борилаётган курашда механизаторларнинг роли айниқса катта. Улар 3800 гектар пахта майдонидаги ғўзани икки томонлама парвариш қилишда жонбозлик кўрсатдилар. Шу туфайли биз ҳозиргача йиллик планга мувофиқ барча пахта майдонларидаги ғўзани 4,6 марта узунасига культивация қилиш ўрнига 4,8 марта, кўндалангига 3 марта ўрнига 4 марта культивация қилдик. Ғўзани 2,8 марта ўрнига 3,4 марта озиқлантирдик. Бу ишни амалга оширишда ҳамма механизаторларимиз астойдил ишладилар.

4-бўлимнинг механизаторларидан ўртоқ Холбўта Кенжаев 650 гектар ўрнига ҳозиргача 700 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб, йиллик планини 117 процентдан ошириб бажарди. Шундан у 470 гектар ердаги ғўзани кўндалангига культивация қилди. Бу мавсум давомида ҳар кунига 9 гектардан тўғри келади. Ўроз Искандаров, Очил Пардаев, Абдулла Мўминов, Ли Павел, Ойчигар Жорқинбоев, Жумали Кусаков сингари кўпгина механизаторларимиз ҳам яхши ишлаб, планларини ошириб бажардилар.

Лекин бу бизни қаноатлантиролмайди. Ҳозиргача бирмунча яхши натижаларга эришган бўлсак ҳам ҳали ишимизда анчагина камчиликлар бор, ҳосилга-ҳосил қўшиш учун бундан буён ҳам ғўза парваришини кучайтириб, зарур тадбирларни амалга оширишимиз керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Тожикистон, Туркманистон ва Озарбайжон ССР ўзаро текшириш бригадалари ишининг якунлари ва 1958 йил август ойида ғўзани парвариш қилиш тадбирлари тўғрисида» чиқарган қарорига амал қилиб, ўз ишимизни яна бир марта кўриб чиқдик. Бор камчиликларимизни аниқлаб, шу қарор асосида август ойида қайси бўлимнинг, қайси бригадасида ва қайси картасида ривожланишдан орқада қолган қанча ғўза борлигини ва у ерларда ҳосилга-ҳосил қўшиш учун нима ишлар қилиниши лозимлигини белгиладик. Жумладан август ойида совхоз бўйича 3800 гектар пахта майдонини 1,4 марта узунасига, 1,1 марта кўндалангига культивация қилишимиз, 1,8 марта суғоришимиз, чеканкани тамомлаб, сувдан кейин унча-мунча ўт боса бошлаган 672 гектар ерни тозалашимиз, 1744 гектар ерни машина билан пахта теришга тайёрлашимиз лозим.

Шу кунларда совхозимизнинг барча ишчилари мана шу тадбирларни амалга ошириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Ғўза парваришида 71 «универсал» ишлаб турибди. 272 миришкор сувчимиз ғўзаларни оби-тобига келтириб суғормоқда.

Биз август ойида ҳосилга-ҳосил қўшиш тадбирларини белгилаган вақтимизда, айниқса айрим бўлимларда ер шўр бўлгани туфайли кўчати сийрак ва яхши ривожланмаган ғўзаларни қўшимча парвариш қилишга алоҳида эътибор бердик.

Бундай қолоқ, ҳали талабга тўла жавоб беролмайдиган ғўза совхозимизда хийлигина бор. Бундай ерлар Умархўжаев, Сифатой Мингтоев ўртоқлар бошлиқ бўлимларда ва бошқа бўлимларнинг айрим бригадаларида ҳам бор. Ҳозир бу ерларда қўшимча парвариш кучайтириб юборилган.

Совхозимиз ишчилари пландагидан анча ошириб, яъни ўтган йилги қарзимизни ҳам қоплайдиган даражада ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Шу билан бирга етиштирилган пахта ҳосилини уюшқоқлик билан териб олишга ҳам тайёрлик кўрмоқдалар. Иноқ бир оила бўлиб бирлашган совхозимиз коллективи ҳеч шубҳасиз ўз сўзи устидан чиқади.

Қаҳҳор ПЎЛАТОВ.
Верхне-волинск районидаги «Социализм» совхозининг директори.

Мажбуриятни тўла бажариш учун курашаман

Мен Булганин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳаким полвон Қодиров бригадасида универсалчи бўлиб хизмат қилмоқдаман. Бригадамиз аъзоларининг ўз зиммаларига олган мажбуриятлари жуда ҳам юксак. Пискент ерлари шароитида 110 гектар ернинг ҳар гектаридан 55 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилганмиз. Бу аҳднинг уддасидан чиқиш кетмончилар, сувчилар билан бир қаторда биз механизаторларнинг ҳам астойдил меҳнат қилишимизни, агрегатдан тўла ва унумли фойдаланиб, ғўза қатор ораларини сифатли ишлашимизни талаб қилади.

Тўғри, июль ойида ёмон ишлаганимиз йўқ. Аммо август ойи охиригача июль ойидагидек астойдил ишламасак, ғўза қатор ораларини сифатли культивация қилмасак, ютқазиб қўйишимиз турган гап.

1 августдан бошлаб районимизнинг ҳар бир механизатори ўз зиммасига конкрет мажбуриятлар олишди. Мен ҳам ҳар ўн куниликда 60 гектардан ердаги ғўзани кўндалангига культивация қилишга сўз берган эдим. Дастлабки ўн куниликда бу аҳдимни ортиғи билан бажариб, 81 гектар ердаги ғўзани кўнгилдагидек культивация қилдим. Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти дўстларим қаторида менинг ҳам хизматимни тақдирлади. Яқинда бўлиб ўтган район механизаторлари йиғилишида қўл соати билан мукофотландим.

Менга билдирилган ҳурмат ва ишонч янада унумли меҳнат қилишга руҳлантириб юборди. Мен августнинг охиригача камида 140 гектар ердаги ғўзани кўндалангига культивация қилиш мажбуриятини олдим. Бунинг уддасидан чиқиш учун курашаман. Бригадамизда олинган юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада мўл ҳосил етиштириш ишига ўзимнинг муносиб ҳиссамни қўшаман.

Жамил ИСАЕВ,
механизатор.

Мард майдонда билинади

Кечаси сувчилар билан бирга бўлиб, кеч ётган Тошбой ака ҳар кунги одатидай бугун ҳам барвақт уйғонди. Ҳали тун пардаси кўтарилмаган. Ҳали ҳам узоқдан сувчи чироғининг милтиллашлари кўзга ташланарди. Бригадир ёстиққа ёнбошлаганича ана шу чироққа тикилиб, бир зум хаёлга чўмди. «Балки ўшалар, — ўйлай бошлади у, — туни билан киприк қоқишмайди. Ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичиши учун қайғиришади. Мўл ҳосил калити сувчилар қўлида деб, бежиз айтган эмаслар. Бригаданинг обрўси учун астойдил курашяпти шулар».

Тошбой ака ўтган йили ҳамқишлоғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маман ота Қўлдошев билан бирга Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига борган эди. Ана шу ерда у қардош республикаларнинг пахта усталари билан учрашди, суҳбатлашди, бой тажрибаларни ўртоқлашди. Тошбой ака пахтакорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида ҳам иштирок этди. Бошқалар қатори юқори ҳосил етиштириш учун олинган юксак мажбуриятга қўшилди.

Мана энди бригаданинг азаматлари ўз аҳдларининг уддасидан чиқиш учун кечасини кундузига улаб меҳнат қилмоқдалар, туни билан сувчи чироғининг шўъласи ўчмаганлигининг боиси ҳам ана шунда!

Ғира-шира тонг ёриши билан бригадир кеча универсал тушган картага томон йўл олди. Универсалчи Анорбой ўз агрегати ёнида ўралашиб юрарди. У, механизмларни текшириб кўрар, қандайдир винтларни бурар, хуллас иш бошлашга пухта ҳозирлик кўрарди.

Бригада бошлиғи Анорбой билан саломлашди, сўнгра кеча 10 гектардан ортиқ ердаги ғўзани кўнгилдагидек культивациядан чиқарганлиги учун унга раҳмат айтди.

— Бўш келмаймиз, — деди камтарлик билан шунда Анорбой, — 50 центнердан ҳосил етиштирамиз дедикми, ана шунга қараб ишламасак, кузда уялиб қолишимизни биламиз.

«Ажойиб йигитларимиз бор, булар билан нимаики аҳд қилсанг, амалга ошади». Бригадир хурсанд бўлган ҳолда сувчилардан хабар олгани кетди.

— Анорбой барака топсин, — дейишди бригадирни қарши олган сувчилар, — қатор оралари қанча яхши юмшатилган бўлса, сув шунча равон оқаберади, ғўза қониб сув ичади, культивацияни ҳам заб бошлайди-да, азамат.

Тошбой ака эгатлардан жилдираб оқаётган сувни кўздан кечирар экан, мамнун бўлди, пушталар яхши захлаган, қуллаган пушта, сув кирмай қолган эгат йўқ. Қоронғу тунда шу қадар эҳтиёткорлик билан сув тараган сувчи демак ўз меҳнатининг қадрига етади, масъулиятни чуқур ҳис қилади.

Бригадир сувчиларга миннатдорчилик билдирди. Бу вақт йигит ва қизлар чопиққа тушган эдилар. Уларнинг шўх ялалари эшитила бошлади. Пахтазор тонги яна ажойиб меҳнат завқи билан бошланди.

Тошбой ака Умаров бошлиқ бригада аъзолари ўтган йили 92 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 38 центнердан ҳосил топширган эдилар. Бу йил эса 98 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилинган.

Шу кунларда бригада далаларида бўлган киши сифатли парвариш қилинаётган ғўзаларнинг мўл ҳосил тўплаётганлигини кўриб хурсанд бўлади. Тўрт марта комплекс парваришдан чиқарилган ҳар туп ғўзада 5—6 тадан бўлиқ кўсак бор. Ҳозир ғўзанинг ён шохларида ҳам ҳосил тўплаш мақсадида чеканка қилиш бошланган. Бригада коллективи бой тажрибага эга бўлган Тошбой ака раҳбарлигида мўлжалдаги ҳосилни етиштириб, колхозда биринчи бўлиб пахта теримини бошлашни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар.

Т. МИРЗААҲМЕДОВ,
Оққўрғон районидаги Тельман номли колхоз.

Қурилиш ходимларининг СССР орден ва медаллари билан мукофотланиши*

Қурилиш соҳасида ва бинокорлик материаллари саноатини ривожлантиришда эришган муваффақиятлари учун алоҳида ўрнак кўрсатган бинокорлардан, бинокорлик материаллари саноатининг, илмий-текшириш ва проектлаш ташкилотларининг ходимларидан катта бир группаси СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

СССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР дан қуйидагиларни мукофотлади:

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Абдуқодиров** Сомиқ — Тошкент области, «Ўзбикгидроэнергострой» трестига қарашли Оҳангарон ГРЭСи қурилиши монтаж участкасининг электр сваркачиси.
2. **Атавлаев** Жаъфар — Тошкент области, Бекобод цемент комбинатининг цемент тегирмонлари машинисти.
3. **Давидов** Сергей Иванович — «Главташкентстрой»га қарашли ёғоч ишловчи заводнинг дурадгори.
4. **Жетер** Эбазер Хадирович — Тошкент области, Чирчиқ шаҳри 160-қурилиш тресги касаба союзи қурилиш комитетининг раиси.
5. **Домашев** Павел Дмитриевич — Тошкент шаҳри «Узторгстроймонтаж» тресги 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг тунукасоз-том ёпувчиси.
6. **Еремин** Михаил Константинович — Тошкент темир йўлига қарашли Дорстрой бошқармаси план бўлимининг бошлиғи.
7. **Жур** Максим Миронович — Сурхондарё области, 165-қурилиш трестига қарашли ишлаб чиқариш корхоналари комбинатининг дурадгори.
8. **Ивасенко** Николай Никодимович — Фарғона области, 8-қурилиш тресги Қувасой қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси.
9. **Исаков** Эргаш — Самарқанд шаҳри, «Узэлектромонтаж» тресги «Электромонтаж» бошқармасининг электромонтери.
10. **Карпов** Михаил Филиппович — Тошкент области, Чирчиқ электрокомбинати капитал қурилиш бошқармасининг электр сваркачиси.
11. **Қаҳҳоров** Абдулла — Фарғона области, Тошкент темир йўлига қарашли 370-қурилиш-монтаж поездининг ғишт терувчиси.
12. **Королев** Алексей Михайлович — Тошкентдаги кулолчилик-труба заводининг юк ортувчиси.
13. **Кузнецова** Мария Александровна — «Узгидросельстрой» проект институти Самарқанд филиалининг проект контораси бош инженери.
14. **Курбонов** Турди — «Ташдормостстрой» трестининг асфальт ётқизувчиси.
15. **Курдюков** Владимир Емельянович — Тошкент области, Бекобод цемент комбинатининг старший мастери.
16. **Лобанов** Сергей Иосифович— Фарғона области, 151-қурилиш трестига қарашли Марғилон қурилиш-монтаж бошқармасининг ғишт терувчиси.
17. **Максимов** Петр Анисимович— «Ферганаводстрой» трестига қарашли 12-қурилиш бошқармасининг старший экскаватор машинисти.
18. **Маляк** Григорий Данилович— Тошкент области, СССР Транспорт қурилиши министрлиги «Средазстроймеханизация» трестига қарашли 18-механизациялаштирилган колоннанинг экскаватор машинисти.
19. **Матасимов** Иноомали — Тошкент области, «Ўзбекшахтострой» трестига қарашли Оппортоғ қурилиш бошқармаси ишчиларининг бригада бошлиғи.
20. **Матжонов** Қаландар Раҳимович—Тошкент области, «Главголодностепстрой» «Янгиерводстрой» трестининг участка бошлиғи.
21. **Мирзааҳмедов** Хамид — Тошкент области, «Главголодностепстрой» 16-қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаватор машинисти.
22. **Мянотау** Алексей Исаакович — Бухоро области, СССР Транспорт қурилиши министрлиги «Средазстроймеханизация» трестига қарашли 40-механизациялаштирилган колоннанинг тракторчиси.
23. **Николаенко** Николай Александрович — Самарқанд шаҳри, «Узсельэлектрострой» трестига қарашли 2-қурилиш-монтаж бошқармасининг слесари.
24. **Петрусенко** Григорий Кузьмич — Тошкент шаҳри, 14-«Аэропортстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг бетончиси.
25. **Равшанов** Йўлдош — Сурхондарё области, Денов шаҳри, 165-қурилиш тресги 979-ишлар бошлиғи бошқармасининг такилажчилар бригадасининг бошлиғи.
26. **Ражабов** Сойидқул—Тошкент области, «Ўзбекшахтострой» трестига қарашли 3-Оҳангарон қурилиш бошқармасининг сувоқчиси.
27. **Режепов** Ўрозбой — Қорақалпоғистон АССР, Хўжайли ғишт заводининг ғишт пишириш цехи ишчиси.
28. **Содиқов** Абдуллажон — Андижон область промсоветига қарашли «Янги қурилиш» артелининг ғиштни печга туширувчиси.
29. **Ҳайдаров** Мамадали — «Ферганаводстрой» трестининг бульдозерчиси.
30. **Ханин** Константин Константинович — Ўзбекистон КП Марказий Комитети қурилиш ва қурилиш материаллари бўлимининг инструктори.
31. **Шувалов** Александр Иванович — дурадгор.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Алжевелеев** Абдувеле — Самарқанд шаҳри, 8-завод бошқармасига қарашли 5-ғишт заводининг ғиштни печга туширувчиси.
2. **Андреев** Алексей Федорович— Тошкент области, Оҳангарон шаҳри, Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг 1-йўл қурилиш районидаги экскаватор машинисти.
3. **Бабушкин** Георгий Федорович— Главташкентстрой 159-қурилиш трестининг прораби.
4. **Бекмуродов** Тургенбай — Қорақалпоғистон АССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг Нукус йўл қурилиш районининг бульдозерчиси.
5. **Бодров** Василий Алексеевич— «Сурханводстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг ер қазувчи машиналар бригадаси бошлиғи.
6. **Дусупов** Исмоил — Қорақалпоғистон АССР Сув хўжалиги министрлиги «Узводстрой» тресги комплекс бригадасининг бошлиғи.
7. **Епонешников** Иван Иванович— Андижон шаҳри, 162-қурилиш трестига қарашли қурилиш бошқармасининг дурадгорлар бригадаси бошлиғи.
8. **Рустамов** Юсуп — Тошкент шаҳри, Ўзбекистон КП Фрунзе район комитетининг инструктори.
9. **Станкевич** Евгений Николаевич — Тошкент области, «Узбекгидроэнергострой» трестига қарашли Юмалоқ қурилиш комбинатининг одимловчи экскаватор машинисти.
10. **Тиртишев** Василий Петрович — Тошкент шаҳри, «Узбекгидроэнергострой» тресги ремонт-механика заводининг рандаловчиси.
11. **Шокиров** Мамажон — Тошкент области, Оҳангарон 10-завод бошқармасининг ғишт заводи слесари.
12. **Шилкин** Федор Семенович — Тошкент области, «Сантехмонтаж» трестига қарашли Олмалиқ бошқармаси слесарь-санитария техниклари бригадасининг бошлиғи.
13. **Эргашев** Ўроқ — Қашқадарё области, Чироқчи райони, «Интернационал» артели ғишт заводининг ғиштни печга туширувчиси. (ТАСС).

* Боши газетанинг 10 ва 12 август сонларида.

СССР касаба союзлари XII съездини чақириш тўғрисида

Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети СССР касаба союзларининг XII съездини 1958 йил 27 октябрда Москва шаҳрида қуйидаги кун тартиби билан чақириш тўғрисида қарор қабул қилди:

1. Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Советининг ҳисобот доклади.
2. Ревизия комиссиясининг ҳисобот доклади.
3. 1959-1965 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш перспектив плани тўғрисида (СССР Госпланининг доклади).
4. СССР касаба союзларининг Уставидаги ўзгартишлар тўғрисида.
5. Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий Совети ва ревизия комиссиясини сайловлар.

ТОШКЕНТДА ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО КИНО ФЕСТИВАЛИ

11 августда Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатларининг халқаро кинофестивалини ўтказувчи ташкилот комитетининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Ташкилот комитети фестивалда қатнашадиган мамлакатлар делегацияларига ҳамда Ўзбекистон пойтахтига Шарқ мамлакатларидан, шунингдек Совет Иттифоқининг қардош республикаларидан келадиган меҳмонларга маданий хизмат кўрсатиш тадбирларини тасдиқлади. Фестиваль ўтказиш плани кўриб чиқилди.

Кино-театрларни, кўчаларни, майдонларни, паркларни, скверларни безатиш, фестивалда кўрсатиладиган кино-картиналар тўғрисидаги махсус стендларнинг эскизлари муҳокама қилинди ва тасдиқланди. Ўзбекистон пойтахтининг маданий ҳаётидаги бу муҳим воқеага бағишлаб ўзбек халқи маданий ёдгорликларининг ҳамда Ўзбекистон пойтахтининг манзаралари туширилган рангба-ранг открыткалар босиб чиқарилди.

* * *

Осиё ва Африка мамлакатларининг кинофестивалини ўтказувчи ташкилот комитетига келган маълумотга қараганда, Вьетнам Демократик Республикасининг фестивалда қатнашиш учун Совет Иттифоқига жўнаб кетган делегацияси «Саводсизликни тугатиш учун кураш», «Мионг халқи яшайдиган қишлоққа ҳаёт келди» ва «1958 йилда Вьетнам Демократик Республикаси ҳунармандчилик саноати виставкаси» номли учта ҳужжатли кино-картинани олиб келмоқда.

(ЎзТАГ).

О Н А

Бахт, қувонч ҳар хил бўлади. Агар сен тер тўкиб меҳнат қилиб уй қурсанг-у, ичига эсон-омон кўчиб кириб олсанг—бу ҳам бахт, бу ҳам қувонч. Агар сен машаққатлар чекиб экин эксанг-да, ҳосилга кирса, пишса, ўз меҳнатинг лаззатини тотисанг — бу ҳам бахт, бу ҳам қувонч. Ёки, айтайлик, ижод этган машинанг ишга тушса-ю, элга наф келтирса — бу ҳам бахт, бу ҳам қувонч. Ҳар кимнинг ҳам бахт-саодат, ташвиш-ҳаяжон, меҳнат ва роҳат билан тўлган дунёда ўз қувончи, ўз ташвиши ва орзу-ҳаваси бор. Лекин дунёда ҳеч тенги йўқ, ҳаммамиз учун ҳам азиз, ҳаммамиз учун ҳам лазиз бўлган бир бахт, бир қувонч борки — бу фарзанд кўришдир.

Оилада фарзанд туғилмиш. Дунёга эндигина келган бу гўдак, дастлаб, кўзини очиб ўзини она қучоғида кўради. Шу зайлда у секин-аста ўсиб боради. Янги-янги қилиқлар чиқаради. Бориб-бориб тили илк бор сўзга келади: дилга, тилга шунчалар яқин, шунчалар азиз бўлган бу сўз — мўътабар «Она!» сўзидир. Фарзанд эмасми — қилиқлари иссиқ, она меҳрини ийдирувчан бўлади... Дунёга янгидан келган бу гўдак кунба-кун ўсиб боради. Йиллар ўтгач...мураккаб турмуш билан тўқнашади. Аммо қандай қилиб у буни кутиб олади, тақдири нима кечади? Фарзанд қувончи билан бирга оилада янги-янги вазифалар, ташвишлар, кечинмалар, янги оламнинг, гражданнинг истиқболи учун буюк жавобгарлик ҳисси ҳам пайдо бўлади.

Сенга ҳаёт бахш этган дастлабки меҳр ҳарорати—кечаларни сенга тикилиб бедор ўтказган она кўзининг ёғдусидир. Сенга бўлган она муҳаббатининг сўнмас машъали—доимо сен билан бирга ёниқдир. Асл маъноси билан соф, камтарин бўлган бу севги ғоят камтар ҳамда ўзинг баҳраманд бўлаётган ҳаво сингари сезилмасдир.

Бизга, шундай ҳолат, шундай ҳаракатлар ҳам борки, бунинг қаршисида одам ожиздир, деб айтадилар. Агар бошингга тош тушмоқчи бўлса, дарҳол қўлингни пана тутиб, ўзингни бир четга олишга ҳаракат қиласан. Лекин она ҳар қандай фалокат юз берганда ҳам ўзини ўйламайди. Боласига қараб ташланади, уни ҳалокатдан қутқазиб қолишга, балога қалқон бўлишга интилади. Она «болам» деб бутун бори-йўғининг баҳридан кечишгача қодир кимсадир. Кимда-ким агар уруш даҳшатларини, очлик кўрқувини бошидан кечирган бўлса, у ҳар бир бурда нон, ҳатто ҳар битта увоқнинг ҳам қадрига етади—унинг нима эканини тасаввур қила олади. Очлик кезган ўша дамларда муштипар оналарнинг биргина бурда ризқи қанчалик кичрайиб, юпқалашиб кетганлини, ёки, тўғридан-тўғри, болаларим ея қолсин, деб шуни ҳам уларнинг «улуши»га айлантириб юборганларини ким билмайди дейсиз?..

Бола кўз очиб дунёга келгандан кейин, дастлаб, ўзи учун энг яқин бўлган «она» сўзини тилга олади. Шунчалар азиз бўлган бу сўз ҳаёт хавф остида қолган дамларда, ҳатто сўнгги дақиқаларда ҳам биринчи бўлиб лабдан учади... Бу сўзда олам-олам маъно мужассам, бу сўз—энг яқин, энг лазиз, туғишган сўз, бу сўз—ўзингнинг сўзинг. Бу сўз билан ҳар бир қадаминг ҳамнафасдир. Бу сўз қаршисида, она ҳузурида биз ҳеч қачон тўлаб қутила олмайдиган даражада қарздормиз.

Шундай вақтлар ҳам келадики, биз бу муқаддас қарзларимизни тўлаб қутилишга мажбурмиз. Агар туғиб ўстирган боласи улғайиб одам бўлса — жамиятимизнинг муносиб, ҳурматга сазовор аъзоси бўлиб етишса, ўз меҳри-муҳаббати билан она кўнглини обод этса, унинг қўлидан ишини олса, қариганда суянган тоғи бўлса—она қанчалар мағрур ва берган сутига рози бўлади. Лекин совуқ, ўзим бўлай деган, ўзгани кўзга илмайдиган дағал киши катта бўлгач, боқиб ўстирган онасининг эл олдида юзини ерга қаратади, комусга қолдиради.

«Меҳрибоним онажоним! Бугун мен «Бўрон болалари» романимнинг биринчи томини батамом тугатдим... Бутун шу ой давомида «кеча-кундуз бараварига» ишладим... Онажон, шу бир-икки ҳафта ичи Сизга хат ёза олмаганим учун, мени кечиринг. Лекин хат ёзмасам ҳам, бир лаҳза ҳам сизни унутганим йўқ. Ўзингизни эҳтиёт тутинг...

Қимматли отахоним, меҳрибон онажоним... Яқин кунларда дидор кўришгаймиз, унгача бардам бўлинглар... Сўнг мен бутун боримни, қўлимдан келган ҳамма имкониятимни сизларга бағишлайман, азизим отам, менга Сизлардан бошқа ҳеч нарса керак эмас, мен—коммунистман...»

Оғир касал аҳволда ётган Николай Островский ўз ота-онасига ана шундай деб хат ёзган эди. Мана бунга ўхшаш ўғил меҳри, мана шунга ўхшаш қиз муҳаббатини топиб кўрган минглаб бахтли кишиларимиз бор.

Мана, бошқа бир хат — буни маҳаллий газетага Тошкентда яшовчи Надежда Петровна К. ёзган.

«Мен ёлғизман. Яшайдиган жойим — кичкинагина бир хона. Эрим урушда ҳалок бўлган. Ўғлимнинг оиласи илгари мен билан бирга яшарди. Улар ўтган йили уч хонали, кенг-мўл жой олишди. Мен дастлаб, ўғлим мени ҳам олиб кетса керак, деб ўйладим. Бироқ... ташлаб кетди. Бир йилда, атиги икки марта кўргани келди. Бирида, оёғидан сув ўтиб, қуритиб олгани кирибди. Иккинчисида, кеча, отасининг қандайдир ҳужжатлари керак бўлиб қолиб кирибди. Мен бутун қиш бўйи касалдан аримадим. Кўмир олиш учун складга ҳам бора олмадим. Ўғлим келганда уйим муздек совуқ эди. Лекин у буни пайқамади. Ўзига керакли қоғозларни топиб олди-да, хайрлашиб чиқиб кетди. Ҳатто соғлигимни ҳам сўрамади».

Ажабо!.. Ўғли туққан онасининг ёлғизлигини, соғлигининг мазаси кетиб қолганини, ундан бошқа кўмир олиб келиб берадиган, печкасини ёқадиган кишиси йўқлигини «пайқамаган». Ўғли ўзи турган шаҳарда яшаётган, бутун кучи, имконияти, ҳатто ҳаёти билан унга то ўлгунча хизмат қилиши лозим бўлган кишисини, кўзидан сал нарироқ бўлгани учун, унутиб қўйган, унутган эмас, ҳатто меҳри-дилидан ўчириб юборган.

Энг оғир ва тубан жиноятлар жинояти—туғиб ўстирган, оқ сут бериб катта қилган онани танимаслик ва ундан воз кечишлик ҳамда сени тарбиялаб ўстирган кишиларга нисбатан бефарқ бўлишдир!

Бир вақтлар газетамиз саҳифасида Дарья Степановна Д. нинг хати босилган эди. Бечора она биз билан ўз дардларини бирга баҳам кўрганди: ўғли унга қўл кўтарган, сен ҳали бунинг нималигини билмайсан, деб онасига муштини кўрсатган. Мана унинг хати:

«Мен ўғлимга, — йўқ, мен сенинг бу муштларингни кўрганман, туғилганингга энди икки кун бўлганингда, менга ҳозир ўдағайлаётган бу муштларинг ғоят кичик, мажолсиз эди, мен уни ўпар, сийпалар эдим, — деб жавоб бердим. — Кейин, ифлос бўлса ювардим, бирор чинчалоғинг кесилса-нетса, ёки тимдалангудек бўлса, дока билан эҳтиёт қилиб боғлаб қўярдим, болалар боғчасига кўтариб борардим. Мен бу қўлларингни Ватанимизни қўриқлашда душманларимиз бошига гурзи, ёвларимизга нисбатан раҳмсиз бўлар, деб истаган эдим. Лекин мен, бу қўллар бир кун келиб, ўз кучини менга кўрсатар, деб ҳеч маҳал ўйламаган эдим».

Бу хатни ва ундаги она дардларини ҳеч қачон эсдан чиқариш мумкин эмас. Она, ким учун шунчалар жафо чекиб, меҳнат сарф қилганини англаса ҳам, баъзан, ўғил-қизларини безовта қилмаслик учун, бу аламларини ютиб кетади. Лекин хизматдош дўстлар, бир ташкилотдаги комсомоллар ҳар бир ўртоғининг ички сирларини ҳам билишлари керак. Агар дўсти юрагидаги бундай сирлар номуносиб бўлса, уларни таг-томири билан юлиб ташлаш керак, одамни фақат меҳнатдаги қобилиятига қарабгина эмас, балки унинг кишиларга, туққан онасига нисбатан муомаласига ҳам қараб баҳо бериш керак.

Ота-онанг фақат қариган чоғидагина эмас, балки ҳамма вақт фарзанд меҳрига муштоқ бўлади. Сен, болалигингда ҳам, ёшлигингда ҳам, улғайиб катта бўлганингдан кейин ҳам—ҳамма вақт, ҳар нафас уларга суянчиқ бўл, қўллаб-қувватла, ёрдам бер, ишонган тоғи бўл. Агар кимда-ким ёшлигидан тантиқ бўлиб ўсса, кейин, катта бўлгач, ота-онасига нисбатан юрагида ҳеч қандай меҳр-муҳаббатга ўрин қолмайди: ғамхўрликни ҳам, ташвишнинг ҳам нима эканини билмайди.

Сен, менинг бурчим фақат яхши ўқувчи, студент ёки ишлаб чиқарувчи бўлишдангина иборат, деб ўйлама. Шуни ёдингда тутки: худди шундай яхши, муносиб, шарафли бурчингдан бири—она муҳаббати, ота меҳрига сазовор, уларга меҳрибон, ғамхўр ўғил-қиз бўлишдир.

Сиз, ҳар доим, мутлақо ўз манфаатини кўзлаб иш қилувчи, қари ота-оналарининг индамаслигидан фойдаланувчи, ўз ота-оналарини катакдек тор уйларида қолдириб, уларни дил хасталикда, зиқликда яшашга мажбур этувчи шахсларга сира ҳам ўхшаманг—ўзингизни улардан соф ва авлоқ тутинг. Берса, менга болалигимда «бир челак» оқ сут бергандир-да, қайтарсам қутиламанми, дегувчилар билан сира тенглаша кўрманг, алҳазар, ҳечам ўхшаманг. Ота-она бағридан чиқдингизми, сиз дарҳол «Онамга хат ёздимми-йўқми? Ҳеч қандай совға-салом билан кўнглини олдимми-йўқми? Туғишганларим олдига яқин-ўртада бориб қайтдимми-йўқми?..» деб ўзингизга савол беринг. Бизнинг орамизда ҳеч қачон «Бир она ўн болани боқиб катта қилади-ю, лекин ўн бола бир онани тўйдира олмайди» деган каби аччиқ, аламли мақолларга ўрин яратувчилар қолмаслиги керак.

Бизнинг мамлакатимизда ишлаган киши қарилик ташвишини тортмаса бўлади. Лекин бу ҳеч қачон ўғил-қизларининг хизмати, ҳурмати, меҳри-муҳаббати ўрнини боса оладими? Наҳот биз ҳақиқий инсон деб унинг фақат ташқи кўринишига-ю, ёқлама тилларига қараб баҳо берсак? Ҳолбуки бундайлар меҳру шафқатга, илиқ фарзандлик муруватларига муштоқ бўлган ғамгузор ота-оналарига бефарқ қарайдилар.

Муқаддас оналик ҳуқуқи бизнинг қонунларимиз томонидан ҳимоя этилади. Болаларимиз ҳам оғир азоб ва машаққатлардан озод этилгандир. Улар халқ муҳаббатининг ҳаётбахш қуёши шуъласи остида ўсиб-улғаймоқдалар. Болаларни севиб тарбиялаш бизнинг муқаддас бурчимиздир. Бу бурчдан фақат туққан болаларимизгина эмас, балки мамлакатимизнинг ҳар бир боласи баҳраманддир. Болага бўлган бу ватандошлик муҳаббати, келгуси авлодга нисбатан буюк жавобгарлик ҳисси—шундай бир соф, шундай бир тоза, шундай бир юксак туйғуки, бу кишиларимизни одамийликнинг энг олижаноб чўққисига қараб илҳомлантиради.

Газетхон, биз билан шу бир хатни ўқиб чиқинг.

Жангчи ўз қонига беланиб ётарди. У душман ўқидан қаттиқ жароҳатланган учун, ҳолдан тойган ва қимирлашга ҳеч қандай мадори қолмаган эди. Шу аҳволда ётиб, у бирдан йиғлаган бола товушини эшитиб қолади. Ва бу маъсум овоз уни ётган еридан қимирлашга ҳамда ўша йиғи эшитилган томонга қараб судралиб-ўрмалашга мажбур этади. У ёнгинасида, жанг майдонида йиғлаётган бола товушини эшитади. Сўнг бир амал-тақал қилиб жароҳатини боғлаб, судралишга тушади. Қараса, йиғи овози қудуқдан эшитиляпти: фашистлар чекинаётиб болаларни шу қудуққа ташлаб кетган эканлар...

Қонли ўтмиш йилларининг бу саҳифаси тўғрисида бизга собиқ солдат Иван Трофимович Литвиновнинг хати ҳикоя қилади. Ҳатто ҳозир ҳам, йиллар ўтишига қарамай, у бу воқеани тўлиқ эслайди...

«Жанг давом этарди. Мен эсам судралиб қудуқ тепасига келдим. Ва энг устига ташланган болаларнигина бир иложини қилиб чиқариб олдим. Булар—тириклари эди. Сўнг кўйлагимни ечиб, уларнинг синган қўлларини боғладим. Кейин, бир бузилган уй ичига олиб кириб жойлаштирдим. Битта-яримтага тайинлаб топшириб кетай десам, ён-атрофимда тирик кимса йўқ эди. Мен уларни бир-бир пешоналаридан ўпдим: икки бола ва тўрт қиз эди. Булардан ҳеч қайсиси гапира олмасди. Улар фақат кўзларини пирпиратиб титрар эдилар. Ниҳоят ўрмалаб келаётган танкка кўзим тушди. Мен дарҳол рўмолчамни ўз қонимга бўяб, қизил байроқ рамзи қилиб кўтардим. Танк тўхтади ва бизларни ичига солиб олди...»

Кўрдингизми, бировларнинг ёшлиги — омон-омонликда, ўз уйи, ўлан тўшагида бошланади. Бошқа бировларнинг ёшлиги эса—ҳозирги хатда ўқиганингиз каби бошланади. Лекин бундай—ота-оналаридан уруш даҳшатлари тўфонида айрилган болалар, бизда «шум етим қисмати»ни бошдан кечирмадилар. Бундай болалар уларни ўз қаноти остига олган оилаларга аъзо бўлиб қўшилдилар, давлатимиз қарамоғига олиндилар. Бундай болалардан кўплари ўзларига тутинган она топдилар — «бегона» аёллар бундай болаларни ўз туққан фарзандлари каби илиқ она меҳри билан ўз қучоғига олиб тарбиялай бошладилар: уларнинг қайғуларига ҳам, қувончларига ҳам шерик бўлдилар. Бундай болаларнинг ёшлиги шундай илиқ она меҳри билан товланиб ўсдики, балки, эҳтимол, бу юксак илиқ илтифот туққан она меҳр-муҳаббатидан ҳам қимматлироқдир.

«Комсомольская правда» газетаси ўз саҳифаларидан бирида шундай оналар тўғрисида ёзган эди. Масалан, Анна Константиновна Жованик деган аёл 37 боланинг ҳаётини сақлаб қолган ва тарбия қилган. Бу 37 фарзанд ҳозир ўсиб-улғайиб, оналарига нисбатан ўзларининг энг самимий, энг теран севги-ҳисларини билан жавоб қайтараётирлар. Кишилар бу ҳақда хабар топиб, ҳаяжонли, ташаккур изҳор этган хатлар билан мурожаат қилдилар. Улар болаларга нисбатан ғоят меҳр-шафқатли, буюк муҳаббат ва қалб эгаси бўлмиш қаҳрамон рус аёлига туганмас раҳматлари ва самимий туйғуларини изҳор этдилар. Шунингдек, улар бизга ёзган хатларида ўзларининг оилалари, ғамхўр, содиқ, меҳрибон ўғил-қизларнинг ота-онаси бўлиш қанчалар бахт экани ҳақида ҳикоя қиладилар.

«Дунёда шундай бир муқаддас, гўзал ва мўътабар кимса борки, биз ундан бир умрга қарздормиз. Бу кимса—онадир! — деб ёзади Беломорскдан Борис Николаевич Мороз. — Раҳмат Сизга, Анна Константиновна! Раҳмат Сизга, менинг онажоним! Раҳмат Сизларга, совет аёллари».

Онадан юз ўгириш ва унга қарамай қўйишдан тубан жиноят йўқдир. Турмушнинг ҳар қандай алғов-далғовлари қўйнида ҳам — яқиндадир, узоқдадир, онангиз борлигини, у сизнинг икки энлик хатингизга, меҳри-шафқатингизга, илиқ муомалангиз ва яқин тутишингизга интизор эканлигини ҳеч қачон унутманг.

Бу юракнинг тўлаб битмайдиган қарзидир. Агарда ким ота ва онага эга бўлиш бахтидан баҳраманд бўлса, ҳаётнинг бу энг қимматли ва энг олижаноб тортиғини мутлақо эҳтиёт тутсин ва камоли ҳурмат билан ардоқласин!

(«КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА» газетасидан).

МОСКВА АТРОФИДАГИ КОЛХОЗЛАРНИНГ ЧОРВАДОРЛАРИ КАЛИНИН РАЙОНИ КОЛХОЗЛАРИДА

Суратда: Москва областидан келган меҳмонлар Калинин районидаги «Коммунизм» колхозининг пахта далаларида. Олдинги қаторда (ўнгдан чапга) Луховици районидаги Сталин номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. С. Генералов, Калинин район партия комитетининг биринчи секретари Г. Мажидов ва «Коммунизм» колхозининг раиси А. Саидалиев ўртоқлар.

Г. Пун фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Ишчан танқид, дўстона маслаҳатлар

Луховици райони чорвадорларининг делегацияси шу кунларда Тошкент область Калинин районидаги кўпгина колхозларда бўлди. Москва атрофидаги колхозлардан келган меҳмонлар чорвачилик фермаларининг, боғдорчилик ва полизчилик бригадаларининг иши билан танишдилар, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун бораётган мусобақада олинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлигини текширдилар.

Луховицидан келган рус дўстларимиз генерал С. Раҳимов номли колхозда узоқ вақт бўлдилар. Улар иккита сигирхонани, битта бузоқхонани кўздан кечирдилар, силос траншеяларига майдаланган маккажўхори қандай бостирилаётганлигини кузатиб турдилар.

Шундан кейин Сталин номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ф. С. Генералов колхоз чорвадорларига ўз таассуротларини айтиб берди:

— Сигирларингиз ёмон эмас, ҳаммаси жуда маҳсулдор сигирлар, — деди у. — Раҳбарларингиз зотли ёш моллар ҳисобига сигирлар сонини кўпайтириш тўғрисида ғамхўрлик қилиб, 30 та янги зотли бузоқ сотиб олганлар. Бу жуда яхши. Бироқ, сигирларни боқиш ҳали қониқарли эмас, шу сабабдан сигирларингиз ориқ.

— Ем-хашакларни тайёрлаш учун махсус кухня керак, — дейди делегация аъзоси П. Н. Радин қўшимча қилиб. — Сигирхоналарда осма йўл қуришни ҳам тезлаштириш зарур. Механизация чорвадорларнинг меҳнатини кўп марта енгиллаштиради.

Луховицилик меҳмонлар дўстона эркин суҳбатда бир қанча тадбирларни амалга оширишни тавсия қилдиларки, бу тадбирлар сигирларнинг маҳсулдорлигини анча ошириш, уларни боқишни яхшилаш имконини беради. Сигирлар сони ёш моллар ҳисобига кўпайтириб борилади. Шу сабабдан ёш молларни боқишга алоҳида эътибор бериш керак. Ёш вақтида бузоқларга 300 — 400 килограммдан эмас, балки 500 — 550 килограммдан сут бериш керак. Ёш бузоқлар боқиладиган жойдаги станокларни оҳак билан оқлаш зарур. Бу эса бинони дезинфекция қилади, бино ёруғ, озода бўлади. Молхоналарда шалтоқни тўплайдиган махсус жойларни тезда қуриш керак. Ана шунда молхоналар ифлосланмайди ва юқумли касалликлар тарқалишига йўл қўйилмайди.

Колхоз чорвадорлари дўстона маслаҳатлар учун мусобақадош ўртоқларига ташаккур билдириб, бу маслаҳатларни тезда амалга оширишга ваъда бердилар.

Районнинг «Октябрь самараси», Киров номли, «Коммунизм» ва бошқа колхозларда ҳам ўзаро текшириш бригадаси аъзолари колхозчилар билан кенг ва амалий суҳбатлар ўтказдилар.

Луховици чорвадорлари қониқиш билан қайд қилиб ўтдиларки, иккала район ўртасида 1956 йилда бошланган мусобақа, шунингдек ўзаро иш тажрибалари билан алмашиб туриш Калинин районининг колхозчиларига чорвачиликни ривожлантиришда қисқа муддат ичида анчагина муваффақиятларни қўлга киритиш имконини берди. Сигирларнинг зоти анча яхшиланди. Фермаларда кўп маҳсулот берадиган сигирлар, зотли буқалар сони ортди, ҳисоб-китоб ишлари йўлга қўйилди, чорвалар учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш тўғрисида кўп ғамхўрлик қилинмоқда. Натижада район ҳозирги вақтда сут соғиб олиш бўйича республикада биринчи ўринда турибди. Бу ерда ҳар бир соғин сигирдан шу йилнинг 7 ойи ичида ўртача ҳисобда 1882 килограммдан сут соғиб олинган.

Луховициликлар ўзбекистонлик ўртоқларига фермаларда чорва сонини кўпайтирмоқ учун янада зотли ёш моллар юборишни ваъда қилдилар. Шу билан бирга улар картошка, сабзавот ва ем-хашак экинларини машина билан суғориш ишини йўлга қўйишда ёрдам беришни илтимос қилдилар.

Луховицилик меҳмонлар 11 августда Янгийўл районига бордилар. Улар бу ерда ерларни суғориш иши қандай ташкил қилинганлиги, қандай усуллар қўлланилаётганлиги билан муфассал танишдилар.

Пойтахт областининг вакиллари ҳамма жойда ғоят хурсандчилик билан азиз меҳмонлардек кутиб олиндилар, Москва атрофидаги колхозлар делегациясининг Тошкент областида бўлиши рус ва ўзбек халқлари ўртасида йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётган бузилмас дўстликнинг ажойиб намойишига айланди.

(ЎзТАГ).

Сут ва гўшт етиштириш кўпайтирилмоқда

Калинин районидаги Киров номли колхоз аъзолари пахтачилик билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг асосий тармоғи — чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини тинмай ошириб бориш соҳасида ҳам самарали ишлар қилмоқдалар.

Колхоз фермасида 83 бош соғин сигир бўлиб, бир неча йилдан бери қўлда боқилмоқда. Зоотехника қоидаларига тўла амал қилинаётганлиги, асосий ишлар механизациялаштирилганлиги, шунингдек мол боқиш ва сут соғишга бой тажрибага эга бўлган кишилар тайинланганлиги сабабли сут соғиб олиш йилдан-йилга кўпайиб бормоқда.

Ўзаро социалистик мусобақа илғорлари Умри Бўлисова, Нури Ҳакимова ўртоқлар ҳозирга қадар ҳарбир сигирдан 2500 литрдан сут соғиб олишга эришдилар. Бу йил колхоз бўйича 300 тонна сут маҳсулоти етиштириш планлаштирилган эди. Бу план 6 ой ичида 164 минг 558 килограмм ҳажмида бажарилди.

Колхозда чўчқачиликни ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Бу йил 12 бош она чўчқанинг ҳар биридан 10-12 тадан бола олиниб, чўчқаларнинг умумий сони 360 бошга етказилди. Шундан 55 таси гўштга топширилиб, 30 таси бўрдоқи қилиб боқилмоқда.

Колхоз чорвадорлари ана шу йўл билан аҳоли жон бошига ёғ, сут, гўшт етиштиришда яқин йиллар ичида АҚШ га етиб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

А. САРИМСОҚОВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

„Маданий-оқартув ишларига аҳамият берилсин"

Бўстонлиқ районидаги Хумсон қишлоғининг қиёфаси кундан-кунга кўркам бўлиб бормоқда, унда маданий-оқартув муассасалари, совхоз ишчилари учун янги уйлар қад кўтармоқда. Бироқ қишлоқда маданий-оқартув ишларини ташкил этиш ҳозирги талабга мутлақо жавоб бермайди. Янги клуб биносида ўтказиладиган кино-сеансларни томошабинлар тикка туриб кўрадилар. «Қизил чойхона» деб аталган жойда на газета-журнал, на шашка-шахмат бор, бутун қишлоқни айланиб чиқиб, битта ҳам кўргазмали агитация материалини тополмайсиз, — дейилган эди редакцияга келган хатларнинг бирида.

Хабар текшириш ва чора кўриш учун Бўстонлиқ район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимига юборилган эди. Текшириш ўтказилганида унда кўрсатилган фактлар тўла тасдиқланган ва камчиликларни бартараф қилиш чоралари кўрилган. Клуб биносини ремонт қилиш ва жиҳозлаш учун боғдорчилик совхози дирекцияси тегишли маблағ ва қурилиш материаллари ажратган. Қизил чойхонани жиҳозлаш ишчилар кооперативи правлениеси зиммасига юклатилган. Район маданият бўлими бошлиғи ўртоқ Серекбоев маданий-оқартув ишларини яхшилаш тўғрисида огоҳлантирилган.

Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик илҳомлари

Конференцияга янги китоблар

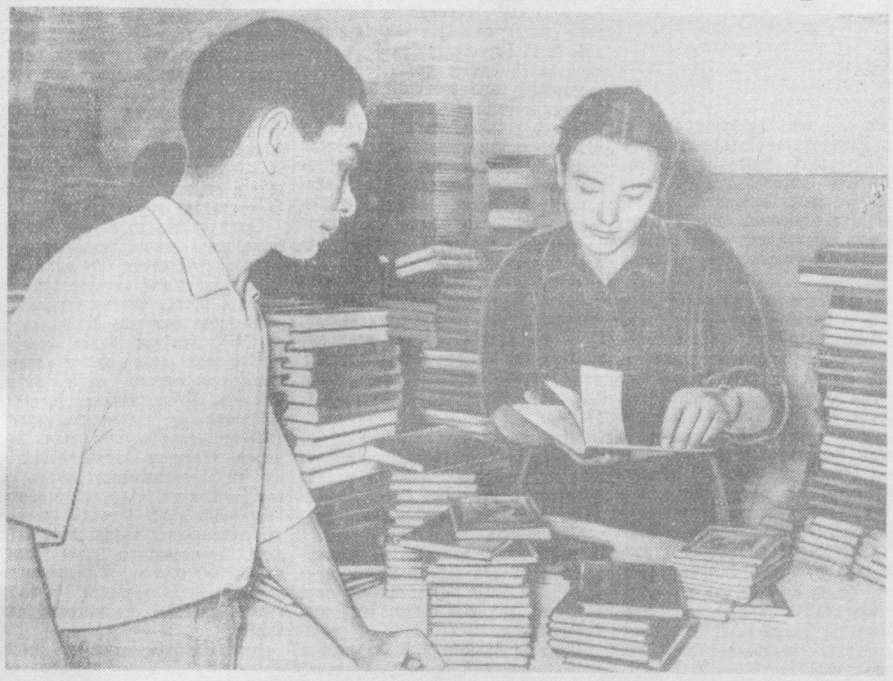

Ўзбекистон ССР Давлат Бадиий адабиёт нашриёти Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Тошкентда бўладиган конференциясини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқда.

Нашриёт 1957 йилда чет эл шарқи ёзувчиларининг 8 номдаги асарларини 150 минг нусхада нашр этган эди. Бу йил бу рақам бир неча бор кўпайтирилди, турли жанрлардаги асарлар ўзбек тилига таржима қилиниб, китобхонларга тақдим этилмоқда.

Нашриёт конференцияга мўлжаллаб 40 номдаги асарни нашр этишни планлаштирган.

Конференция кунларида хитой, ҳинд, араб, уйғур, корейс, вьетнам, эрон, япон, мўғул, бирма, афғон, турк ёзувчиларининг асарлари китоб магазинларига чиқарилади.

Давлат Бадиий адабиёт нашриётида, шунингдек Тошкент босмахоналарида конференцияга мўлжалланган асарларни нашрдан барвақт ва сифатли чиқариш тадбирлари кўрилмоқда. Таржима ва таҳрир ишлари тезлаштирилиб, янгидан-янги асарлар босмадан чиқарилмоқда.

Суратда: Тошкентдаги 1-босмахонанинг муқова цехида конференцияга мўлжалланган китобларни китоб магазинларига жўнатиш пайти. Муқова цехининг бошлиғи **В. Зарипов** ва контролер **С. Азизова** ўртоқлар нашрдан чиққан «Афғон прозасидан» ва «Эрон шоирлари» деган китобларни кўздан кечирмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Рўзи ҚОДИРИЙ. (уйғур шоири)

ДЎСТ

Тилларда жаранглар дўст калимаси,
Маъносин, қимматин билмаганлар бор,
Ўртоқни улфатга, танишга тенглаб,
Қадру фазилатин билмаганлар бор.
Дўст киму? вазнини ўлчамоқ учун
Ниятдан қуйилган тарози бўлса,
Дўст фарқи билинар шу тарозида,
Тош босмас улфат ва таниш қўйилса.
Чин дўстдир умрингга ҳамдам, нафасдош,
Ерингдек, онангдек, отангдек ғамхўр,
Қалбингга юракдош бўлиб, қўшар куч,
Йўлингни ёритиб ҳардам сочар нур.
Камолга етказар, қўлингдан ушлаб,
Азмингга азм қўшиб, қудратга йўллар,
Пастлатмас бошингни, кўкка етказар,
Иссиқ-совуқларда дўст доим қўллар.
Чин ҳаёт дамларин узайтирар дўст,
Бағишлар белга куч, қалбингга илҳом,
Дош бермас зарбига ҳар қандай тўсиқ,
Умрингга яхшилик истайди мудом.
Дўст фикри бир бўлар, юраги ҳам бир,
Бир бўлар қадами, ҳатто кўз қараш,
Танида тепгучи томирлари бир,
Қўш томир аро қон оқиши гуташ.

Чин дўстлик сўзининг оҳанги дилда,
Абадий бир бўлиб янграр улуғвор,
Авлодлар қалбига нур сочиб мангу,
Ҳаётни гуллатиб, этар бахтиёр.
Дўстона ақида ҳаммадан юксак,
Жаҳон минбарида порлаган чироқ.
Бўронлар, тўзонлар таъсир қилолмас,
Порлайди бу машъал узоқдан-узоқ.
Кўтариб осмонга тинчлик байроғин,
Шарафни улуғлаб, қилар тантана.
Чегара, масофа кор қилмас унга,
Ўзаро маҳкамроқ жипслашар яна.
Чин дўстнинг қалбидан топилмайди доғ,
Ишончи комил-у, виждони покдир,
Бир тулпор устига минган қадрдон
СССР ва Хитой дўст, иттифоқдир.
Бизга куч бағишлар шу ғолиб дўстлик,
Нақадар азиздир дўст деган бу ном,
Дўстона нафасдан чўчиса ҳар ким
Бўлғуси тил тишлаб, охири бадном.
Дўстим бу — мен демак, виждоним демак,
Ўзимни у дўст дер, кўрар қадрдон.
Менга бирдек азиз СССР — Хитой,
Танимда қўш қувват азми бепоён.

ХАЙ МО
(Хитой)

ДАШТ

Қулоч ёйган кенг даштга
қаранг,
Ипагимиз янглиғ рангба-ранг.
Пахмоқ булут шу чоқда,
Сузиб келар узоқдан.
Э-ҳо!
О-ҳо!
Юртимиз кенг, гуллар қучоқда.
Кўк майсалар шивирлаб
куйлар,
Инжу каби ёйилган қўйлар.
Чаманзордек яшнаган жойда—
Ўтлар бизнинг йилқилар,
тойлар.
Э-ҳой!
Дашт — бой —
Тушимга ҳам кирар йил,
ойлар.
Туялар хор, юкли юрган пайт,
Ўтганига кўп бўлдими, айт?
Денгиз оша мўғул «меҳмон»лар
Элни талаб эзди у онлар.
Э-ҳой!
Биз бирдай
Ёвни қувдик бериб қурбонлар.
Олтин чўллар бепоён, қутлуғ!
Эркин қалбда янграйди қўшиқ.
Янги Хитой оиласи соз,
Халқим бахтли яшар қишу-ёз.
Э-ҳо!
Оҳ-ҳо!
Кенг дашт ёзган гўзал поёндоз.

Негуен ХИУ ЛАН
(Вьетнам шоири)

Ипак йигираман

Тўплар гумбирлаши
ватанда тинди,
Ипак йигираман
салқинда энди.
Майин ел баргларда
ўйнаб баҳузур
Алвон читларимга
тинчлик сочар нур.
Борди-ю, шўх еллар
дам олса бироз,
Тинчлик унда шеърдай,
тоза сувдай соз.
Новдани тортқилаб
ўйнаб қолсалар,
Қалбимга беҳисоб
завқ, шодлик солар.
Пиллажон, хавфда қолганда
ўлка,
Саккиз йил мутлақо
олмадим қўлга.
Сен эса соғиндинг,
қийналдим мен ҳам
Саккиз йил жанг борди,
эзди ташвиш, ғам,
Яна сенинг билан
биргамиз бугун,
Ипаклар берамиз
юртимиз учун.
Ипакни чаяман
кўприк ёнида,
Қуртларга барг ташиб
онам шод жуда.
Қўлимдан шивирлаб
ўтган ипак ип:
Чувилар дунёда
тинчлик учун деб!

Русчадан Қудрат ҲИКМАТ
таржималари.

БИБЛИОГРАФИЯ

ЭРОН ШОИРЛАРИНИНГ ОВОЗИ

Ўзбекистон ССР Давлат Бадиий Адабиёт нашриёти Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Октябрь ойида Тошкентда ўтказиладиган конференциясини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун қизғин иш олиб бормоқда. Нашриётнинг чет эл шарқи, классик адабиёт ва бошқа бўлимларида конференцияга мўлжалланган асарлар нашрга тайёрланмоқда. Шунингдек айрим китоблар нашрдан чиқарилиб, китобхонларга тақдим этилмоқда. Эрон шоирларининг шеърлар тўплами[1] ҳам ана шу китоблардан биридир. Тўпламга ҳозирги замон эрон демократ шоирларининг турли темаларда ёзилган саксонга яқин шеърлари киритилган. Китоб шарқшунос-тақризчи З. Ризаевнинг сўз боши ўрнида берилган мақоласи билан очилади. Мақолада ҳозирги замон эрон адабиётининг аҳволи, тўпламга шеърлари киритилган шоирларнинг ижодий йўли таҳлил этилган.

Тўпламдаги шеърлар билан танишар эканмиз, уларнинг муҳим социал темаларда ёзилганлигини, эронли революцион-демократ шоирларнинг қалами меҳнаткаш халқ қисматини, унинг орзу-умидлари, эзувчи синфга қарши қаҳр-ғазаби ва мардонавор курашини тасвирлашга қаратилганлиги яққол кўзга ташланади.

Йирик жамоат арбоби ва демократ шоир Маликушшуаро Баҳорнинг асарлари тўпламда муносиб ўрин олган. Унинг «Шимол Файзи» шеърида истиқбол орзулари, «Теҳрон шимолидан, азамат Элбурсдан» ҳамиша файзу иқбол келиши тараннум этилади. Атоқли шоирнинг «Уруш бойқуши» шеъри атом ва водород қуролларини пеш қилиб, жаҳон халқларининг осойишталигини бузмоқчи бўлган, уруш оловини ёқишга интилган босқинчи империалистларга қарши ёзилган. Шоирнинг бу ажойиб шеъри уруш оловини ёқувчиларнинг қабиҳ кирдикорларини фош этувчи айбномадек жаранглайди.

Эроннинг биринчи пролетар шоири Абулқосим Лоҳутийнинг номи совет халқи учун нақадар яқин ва азиздир. Революционер шоирнинг ҳаёти ва ижодий йўли Эронда бошланиб, Совет Иттифоқида камол топди. Тўпламда Лоҳутийнинг 1910 йилда Теҳронда ёзган «Ишчи» шеъри ҳам бор. Шеърда ишчилар синфи жамиятнинг илғор, забардаст кучи эканлиги куйланади. Шоир:

«Сендан эрур жаҳон ободлиги,
Сендан эрур инсон фаровонлиги.
Сен ишдан тўхтасанг агар икки
кун,
Турмуш хароб бўлар, сўнар
бус-бутун»

дея ишчи синфининг буюк истиқболини қаламга олади. Ўзбек китобхонлари яқинда атоқли шоирнинг ўзбек тилига таржима қилинган шеърлар тўплами — «Девон»ини олдилар. Тўпламга «Девон»да босилган «Ғалаба сеники», «Партизанларнинг тунги ҳужуми», «Уч томчи» ва бошқа бир қанча шеърлар киритилган.

Истеъдодли шоир Ориф Қазвиний Эрондаги ижтимоий ҳаётнинг чиркин ва аянчли томонларини, оддий кишиларнинг муҳтожлик ва ҳуқуқсизликда ҳаёт кечиришларини ўткир мисраларда тасвирлаган, кенг халқ оммасига танилган шоирдир. Унинг «Республика ғазали», «Мазлумнинг нола садоси», «Қуш ноласи», «Ҳурматли жаноблар» шеърларида меҳнаткаш халқнинг бошидан кечирган азоб-уқубатлари, золимларнинг жирканч ишлари қаламга олинади. Шоир золимларга қарата ёзган «Ҳурматли жаноблар» шеърида «нега биз ҳамон фақирмиз, ночормиз, кўзлар кўр, йўллар берк» деб ўзи-ўзидан сўрайди ва буларнинг ҳаммасига сабабчи бўлган золимлардан нафратланиб бундай дейди:

Улардан шармни тополмас инсон,
Қийналар кўрганда уларни
виждон!..

Зулм, истибдодга қарши кураш мотиви эронли бошқа прогрессив шоирларнинг ижодида ҳам кенг ўрин олган. Талантли шоир Мирзода Ишқийнинг тўпламдаги «Зулм қароригa қарши» шеъри ана шундай темадаги асарлардандир. Бу шеърда шоирнинг халқни асрий қулликка солган эрон ва инглиз золимларига қарши исёнкорлик овози баралла янграйди. Шоирнинг «Э йўқчилик, муҳтожлик» шеъри ҳам меҳнаткаш халқ фарзандларининг аянчли тақдирини ҳикоя қилади.

Иккинчи жаҳон уруши даври ва ундан кейинги йилларда эрон прогрессив адабиётида сиёсий ва сатирик жанрда ёзилган, мамлакатдаги чиркин тузумни фош этувчи шеърлар пайдо бўла бошлади. Ана шундай шеърлар билан машҳур бўлган шоирлардан бири Эҳсон Табарийдир. Революцион-демократ шоир Э. Табарий ўз асарларида капитализм дунёси чириб, қулаб бораётганлигини, меҳнаткаш омма янги дунёнинг яратувчиси, қудратли куч эканлигини таъкидлайди. Исёнкор шоир «Халқ марши» шеърида меҳнат аҳлига мурожаат қилиб бундай дейди:

Дилимиз ғамдан бўлди лахта қон,
Эй, меҳнат аҳли, кўтаринг исён.
Зафаримиз ҳақ. Кураш-ла бўлур
Империалистлар маҳв, бенишон!

Эҳсон Табарий ўз шеърларида эрон халқининг умид-орзуларини куйлаш билан бирга, тинчлик жарчиси сифатида ҳам майдонга чиқиб, уруш оловини ёқувчи империалистларга қарши ўткир тилли шеърлар ёзади. Шоирнинг «Имзо», «Юрагимиз пўлатдек тоблансин» каби шеърлари тинчлик хитобномасидир. Талантли шоирнинг башариятнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин ҳақида шеъри бор. Шоир улуғ доҳий вафот этган бўлса-да, лекин унинг иши абадий тирик эканлигини, Ленин халқлар қалбида мангу барҳаёт эканлигини зўр пафос билан куйлайди:

Ленин симосини кўрамап такрор
Шарқли баҳодирнинг ҳар
исёнида.
Ленин ғоялари жўш урар бугун
Халқлар томирида, халқлар
қонида.

Кейинги вақтларда прогрессив эрон адабиёти майдонига талантли қалам эгалари кириб келди. Ана шундай қаламкашлардан бири Баде Жоладир. Бу шоиранинг шеърлари ўзининг жанговарлиги, ўткирлиги, актуал темаларга ҳозиржавоблиги ва юксак бадиийлиги билан кенг китобхонлар ўртасида тез шуҳрат қозонмоқда. Шоира ижодининг асосий темаси оддий меҳнаткаш халқ турмушидир. Шунинг учун унинг кўп шеърларида эрон халқининг оғир ҳаёти, келажакка бўлган умид-орзулари кенг ифода этилган. Мана, унинг бир шеъри. Бу шеър «Етти яшар ҳунарманд» деб аталади. Шоира ўзининг бу шеърида хўжайинуста дастидан азоб чеккан, оғир меҳнатдан қийналган ёш болани тасвирлаб, унинг келажаги ҳақида «Ур катта болға бирлан душманнинг бошини янч, келгуси сенга роҳат!..» дейди. Тўпламда шоиранинг Владимир Ильич мавзолейи, Совет ер сунъий йўлдоши, тинчлик ва оналар ҳақида, шунингдек муҳаббат темаларида кишини ўзига мафтун этадиган бир қанча лирик шеърлари ҳам бор.

Шунингдек тўпламда прогрессив эрон қаламкашларидан Парвин Эътисомий, Иираж Мирзо, Фаррухий Яздий, Муҳаммад Али Афрошта, Муҳамад Али Жавоҳирий, Соя, Али Муиниён, Коулий ва бошқаларнинг халқ ва ватан, тинчлик ва бахт-саодат ҳамда озодлик ҳақида ёзган шеърлари, ишқий ғазаллари ҳам босилган. Шеърларнинг тематик ва поэтик хилма-хиллиги китобхонларни қизиқтиради ва уларни ҳозирги замон прогрессив шоирларининг ижоди билан таништиради.

Эронли шоирларнинг шеърларини ўзбек тилига А. Рустамов, А. Ҳайитметов, Ш. Шомуҳамедов, Талъат, Чустийлар оригиналга яқин ўз услубини сақлаган ҳолда таржима қилганлар. Лекин айрим шеърларда аруз услубини сақлаб қолишга ҳаракат қилиниб, жумланинг чалкашлиги, ноаниқлигига, ўзбек китобхонига таниш бўлмаган ибораларни қўллашга йўл қўйилган. Натижада шеърнинг мазмунини тушунишда ўқувчи қийналади. Масалан, Баҳорнинг «Уруш бойқуши» шеърини олиб кўрайлик. Унда қофия учун «Осиёсл» (тегирмон), «ихтисоси», «қиёмат-ибтидоси», «тескари асоси» каби сўзлар учрайди. Бу шеърни А. Рустамов таржима қилган. Тўплам китобхонга тақдим этилар экан, унинг ҳозирги адабий тилини эътиборга олиш керак эди.

Китобнинг нашр этилиши маданий ҳаётимизда катта воқеа. Эрон классикларининг, шунингдек бошқа чет эл шарқ ёзувчиларининг асарлари қадим замонлардан буён ўзбек китобхонлари томонидан севилиб ўқиб келинмоқда. Фирдавсийнинг «Шоҳнома»си, арабларнинг «Минг бир кеча»си ва жаҳон адабиёти бошқа дурдоналарининг нодир нусхаларини архив кутубхоналаримиздан, китобхоналаримиздан топиш мумкин. Эрон шоирлари шеърларининг нашр этилишини табриклаш керак. Бу Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг Тошкентда ўтадиган мушоирасига ўзбек ёзувчи-таржимонларининг муносиб ижодий совғаси бўлади.

Н. ЭГАМНАЗАРОВ.

[1] **«Эрон шоирлари»** — ЎзССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти. Редактори **М. Бобоев**, 1956 йил.

Бакир Сидқи ҚУНТ.

(ҲИКОЯ).

Ҳар кунгидек балиқчилар бу оқшом ҳам балиқ овлашга чиқмоқчи эдилар.

Жимжит, тинч ва ёқимли бир куз кечаси... пўртақол рангли ва пўртақол ҳидлик бир оқшом... Кўм-кўк поёнсиз денгиз буғдойи ўрилган теп-текис далага ўхшаб қимир этмай чўзилиб ётгандай кўринади.

Осмон билан туташиб, аранг кўринган тоғларнинг тепалари кулранг. Тоғлар худди нозик ва сокин пардага ўралиб, кўрфазни сириб олгандай туюлади. Кун чиқиш томонни тўсиб, қуюқ кўкиш товланиб турган ёриқ қоя, ҳар кундагидек сирли, қўрқинчли ва даҳшатлик бўлиб кўриниб турарди. Балиқчилар кундагидек бу кеча ҳам овга чиқмоқчилар. Яна кўз илғамас узоқларга борадилар, кўрфазнинг нариги қирғоғига, Қоратош ва Бўрнузгача борадилар. Денгизга чиқиш—ов овлаш йигирма тўрт соат, балки ундан ортиқроқ давом этарди.

Портда ҳаракат гавжум. Ҳаёт қайнайди... кўчанинг икки тарафидаги барглари зумраддек ям-яшил, нозик пўстлоғлик дўмбоқ палма дарахтларининг остида тоза ва силлиқ катак дастурхонлар ёзилган, теварагида қамишдан ясалган енгил стуллар қўйилган, қиморхонадан радионинг шўх куйлари атрофга тарқалади... уёқ-буёққа юраётган, келиб-кетаётган одамларнинг кети узилмайди. Беҳисоб балиқ эса бу қайнаб-тошган одамларга яхши ва севиб ейиладиган овқат, оғзидан мазаси кетмайдиган бебаҳо газак...

Аммо балиқчиларга-чи... Енг ва почалари шимарилган, кир, йиртиқ кийимлик ёш йигитлар тўрларини елкаларига, қармоқларини қўлларига олиб ботқоқлар ичидаги тахта, тунука ва қамишдан қўққайтириб қўйилган кулбаларидан узоқлашиб, денгиз қирғоғига келдилар. қирғоқда балиқчи қайиқлари уларни кутмоқда эди... Ҳар қайиққа уч-тўрт киши ўтириб қирғоқдан узоқлашдилар. Аста-секин қош қорайиб атрофни қоронғулик босмоқда, осмон билан денгизни фарқ қилиш қийин, бир-бирига ёпишиб, аралашиб кетгандай...

Осмоннинг узоқлиги, денгизнинг чуқурлиги худди қучоқлашиб, бир-бирига сингиб кетгандай... У ер-бу ердан йилтираб кўрингач юлдузлар кўкда порлайдими ва ёхуд турли жойлардан кўринган у ёруғ нуқталар узоқлардаги қайиқларнинг чироғларими, буни бир-бировидан ажратиш қийин. Аммо қирғоқдаги казиналарнинг ва порт кўчаларининг электр чироқлари жуда чарақлаб ёркин нур сочади...

Телеграф симларига ўтказилган лампочкалар узоқдан симга қўнган нур қушлари сингари тебраниб ўйнашиб туришгандай эди. Қайиқлар сувни шовиллатиб, иккига ёриб, борган сари қирғоқдан узоқлашмоқда эди. Сувнинг шалоплаши, тун ва денгиз товушлари... бу ҳеч ўзгармайдиган ва кишини сескантирадиган товушлар гўё қоронғу тун билан денгиз қалбининг уриши эди. Ҳар қайиқнинг ичида бир фонарь ёнарди. Бу фонарлар балиқчиларнинг юзларидаги жиддий чизиқларини, мускулларини, бўртиб чиққан кучли томирларини, темирчи кўрасининг олдида тургандай яллиғлантириб кўрсатарди. Кўп ўтмай фонарлар, қайиқлар, эшкакларнинг сувга урилиб чиқарган товушлари, ҳамма нарса қоронғу тун ва денгизнинг сирли қўйнига кириб йўқолди. Балиқчилар ҳозир нималар тўғрисида ўйлаб, нималарни сезиб тургандилар?.. Кутилмаган бир воқеанинг ҳаяжони тўғрисидами? Йўқ! Улар ҳеч бир нарса тўғрисида ўйламайдилар. Шундай оддий, шуурсиз машинанинг чархлари сингари фақатгина қўллари ишлаётир.

Портда ҳаёт қайнар эмиш... Кўчанинг четида қад кўтарган барглари кўмкўк, пўстлоқлари нозик, сўлим палма дарахтларининг остидаги столлар устига катак дастурхонлар ёзилиб, атрофга қамиш стуллар қўйилган эмиш... келиб-кетувчи, ўтирувчилар жуда кўп эмиш... Бу нарсалардан уларга нима фойда?

Ҳозир улар бу ёруғлиқ дунёдан қанчалик узоқда бўлиб, ёлғиз ва бечорадирлар... Балиқ ёруғлик оламида яшаб турган одамларга жуда лаззатлик овқат, нафис бир газак эмиш... уларга нима? Балиқ у бечораларга нон ва қатиқ, болаларнинг ризқи, хотинларнинг кийимлари... Улар учун балиқ ҳаётдир, балиқ суратида кўринган ҳаётни денгиз аждарҳосининг оғзидан юлиб олишлари керак.

Балиқ ҳаёт ва ўлимдир... чунки сирли, қўрқинчли ва ёвуз ёриқ қоядан кутилмаган бир пайтда қўзғоладиган пўртана кўз очиб юмгунча кўрфазни остин-устин қилиб юборади. Денгизга ишониб бўлмайди, кетган келмайди, бу сувлар қанчаланқанча ота-боболарни, фарзандларни ютди, ҳозир ҳам худди шундай бўлди. Тун осойишта ва оромбахш ўтди. Аммо саҳарга бориб, тонг отар пайтда кўзга кўринмайдиган бир чақмоқ тилсими билан ёриқ қоя томондан даҳшатли бир пўртана бошланди. Ёнар тоғнинг вулқонлари ҳам бунақанги раҳмсизлик қилмас эди. Бутун борлиқ, тоғ-тош, шаҳарда, денгизда кўрилмаган бир иситма-қалтироқ касали сингари ўлдирувчи вабо кезарди. Дарахтлар томирлари билан қўпорилиб емирилар, томларнинг тунукалари шарақлаб учиб тушар эди.

Денгиз, у девона денгиз... қандай қутуриб кўпирган эди у кун!

Тоғлар пойгага қўшилган асов отлар сингари қирғоққа худди ҳужум этгандай туюларди, қирғоқдаги йўлларни, биноларни, сувларни, ҳамма нарсани остин-устин қиларди. Тўфон, қиёмат, зилзила маслаҳатлашиб, қўлни-қўлга бериб бирга ҳаракат қилгандай эди. Дунёнинг бу қисми худди санчиққа тутилгандай, инграб толпинар, жон олиб, жон берар эди.

Пўртана ҳаммадан аввал қамиш тунука ва тахта кулбаларда ётган бечора кишиларни уйғотди. Уларнинг ҳаммаси телбалар сингари сочларини ва бетларини юлмоқда эдилар.

Табиатнинг бўкириб, ҳайқиришларига буларнинг нола ва фарёдлари қўшилиб кетган эди.

Аммо пўртананинг ҳайбатли ҳайқиришлари олдида булар қанчалик заиф, кучсиз ва ожиз эдилар.

Уст-боши йиртиқ, баданлари кўриниб турган хотинлар, сочлари тўзғиган ёш қизлар, уйқудан саросималаниб уйғонган болалар ўз ғаму ҳасратларини бир-бирларига айтиб юпаниш учун бир кулбага тўпланардилар.

Улар, денгизга кетиб, ундан яна қайтиб келишлари гумон бўлган эрларини, оталарини, биродарларини эслаб, э, денгиз, қариндош-уруғларимизни эсон-омон қайтариб юбор деб тангрига ялинар эдилар, йиғлаб-сиқтаб ўзларини ҳар тарафга урар, толпинар ва турли-туман дуолар ўқир эдилар. Аммо ҳаммаларининг юракларини умидсизликнинг қизғин темир панжаси тўхтовсиз сиқиб эзмоқда.

Улар қанақа ва нимани умид билан кутар эдилар? Денгиз бундан аввал ҳам улардан кўпгина қурбонлар олган.

Улар ҳар кун ўзларининг ризқрўзларини бериб турган денгиздан марҳамат бўлмаслигини жуда яхши билардилар.

Пўртана беш соатча давом этди. Эрта биланги биринчи иш—кўрфаз яқинидаги ва нариги қирғоқдаги балиқчилар қайиқларини излаш учун моторлик кема юборилди. Шу пайтда балиқчи кулбаларидаги одамлар ҳам шу ерга тўпланган эдилар. Қўлларида эмизак болалари, ранги ўчган, чит кўйлак кийган, қўлларига шиша билакузук таққан ёш хотинлар, кўзлари оғриқ, беллари букилган кекса кампирлар, оёқларига енгил хас чапли кийиб, икки ўрим сочларини орқага ташлаган ёш қизлар, митти болалар... ҳаммаси, кўзларини уфққа тикиб, у ердан бир умид ахтарардилар, эрларининг, оталарининг, биродарларининг умиди!.. Бир-бировларининг елкаларига суяниб, тиззаларига бош қўйиб, сўзламасдан, ўтирмасдан ҳаммалари бир ерга тўпланишиб кўзлари шишган, қошлари керилган маҳзун эдилар. Уфқда шу вақтгача бирор қора кўринмасди...

Ваҳоланки, улар, яна шу сувларнинг устидан сузиб ўтиб, ҳеч нарса бўлмагандек, қайиқларига балиқларни тўлдириб, димоғлари чоғ, одатдагидек ашула айтиб қайтишлари керак эди.

Балиқларни сотгандан кейин пулларини киссаларига тўлдириб, қўлтиқлари ҳалялар билан тўппайган, қўлларида нонлари билан кулбаларига қайтишлари лозим эди. Ҳаммаларининг юзларида денгиз одамларига хос соғломлик аломатлари яққол жилваланиб, ўзларини тетик ва бардам сезишлари керак эди...

Кутувчилар, уларнинг балиқ овидан мана шундай қайтишларига ўрганиб қолганликлари учун, бошқа нарсани ўйлашни ҳатто хаёлларига ҳам келтиришни истамас эдилар. Аммо бунга унчалик ишонмасдан, умид ва умидсизликда толпинар эдилар.

Нега вақт тезгина ўтақолмайди, нима учун соатлар бунчалик оғир юрадилар ва нимага улар ўз кутганларига тезроқ қовушмайдилар?

Ёхуд бу кутиш қиёматгача давом этадими?..

Ёвуз денгиз, золим денгиз! У пўртанани кўпиртирган, шиширган, кўкларга кўтарган денгиз, шу пайтда бутун қилмишларидан уялиб афв сўрагандек ерларга ястаниб ширин уйқуда мириқиб ухлаётган бир сув, хушомад қилиб кичкина дарғачаларини юбориб қирғоқда кутган кишиларнинг ялангоч оёқларини ўпаётир....

Соатлар шу зайилда ўтиб кетмоқда. Яна кўкда пўртақол ранги, ҳавода пўртақол ҳидлари... Уфқда Турис тоғларининг аранг кўринаётган тепалари, ёриқ қоя тоғни ўз сирли жимжитлиги билан кун чиқар томонни тўсиб турмоқда. Портда балиқни севадиган хўрандалар ҳеч нарса бўлмагандек бемалол жезмоқдалар!

Бири юқори, бири пастга паришон югураётган бир ҳовуч кишилар, кенг чалвор кийиб, белига юн белбоғ боғлаган балиқчиларнинг оқсоқолидан ўз кишилари тўғрисида дарак сўрайдилар. Оқсоқол бўлса ноаниқ, мубҳам ва тўмтоқ жавоблар берарди.

Қирғоқда кутувчилар ғам-аламдан, йиғидан хиралашган кўзлари билан ўз кўнгилларидаги орзуни сабрсизланиб, уфқлардан ахтарар эдилар.

Шу пайт узоқдан бир қора кўринди. Ахтаришга кетган моторлик кема қайтиб келар эди. Ажабо, кема балиқчиларга йўлиқиб, уларни қутқардимикин? Денгиз ютганларини қайтиб бердимикин, келаётган кемада кутганлари борми?..

Бу алвасти босган умид уйқусидан уйғониб ўз севганларига яна қайтиб қовуша оладиларми?

Ҳаммасининг юраги ҳаяжон билан тўлқинланиб тинмай урмоқда. Узоқдан кўринган қора жойидан ҳеч силжимагандек, бир ерда тўхтаб тургандай туюларди.

Эҳ, қани у, яқинроқ келса эди, кутувчиларнинг тоқатлари тоқ бўлиб, денгизга ўзларини ташлаб, югурганча ўша кўринган қорага бормоқни истардилар. Кўп ўтмай моторлик кема аста-секин қирғоққа яқинлашди.

Хотинлар оташли фарёдлар билан кемага ҳужум қилдилар.

Кемадан фақатгина бир одам чиқди, юзлари сапсариқ, ҳамма жойи ивиган, қимирлашга мадори йўқ. У, оловли кўзлари билан ҳеч нарса кўрмагандек атрофига хомуш қарар эди. Кутувчилардан бир хотин «Исмоил!» деб эрининг устига ўзини ташлади. Шу ерга йиғилган хотинлар унга тошларини ғижирлатиб хўмрайганча қараб қолдилар.

Исмоил энг олдинда, дор ипи узилиб осилишдан қутилган бир маҳкум сингари, гаранг ва тартибсиз қадам ташлар, ҳўл оёғи асфальт йўлда парча-парча из қолдириб борарди.

Орқасидан бораётган хотини орасира эгилиб ерни ўпар эди. Орқада мотам тутган кишилар, денгизга, ёриқ қояга қараб-қараб қазо ва тақдирга бўйин эгиб, уларнинг орқаларидан эргашиб келмоқда эдилар.

* * *

Ҳавога ширин бир пўртақол ҳиди тарқалган эди... Денгиз тинчиган, жимжит... табиат роҳатланиб тин олар эди. Олам қандай гўзал! Шу орада оқсоқол балиқ келмади, деб шикоят қилган қиморхона эгасига жавоб қайтариб, «Исмоил бу оқшом балиққа чиқади, хотиржам бўл!» деди...

Туркчадан **Б. ИБРОҲИМ** таржимаси.

Суратда: Область чорвачилик ходимларининг кенгашида делегация раҳбари, Москва область Луховици район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Г. А. Дёмин чорвадорларга ўз районидаги коллектив хўжаликларнинг эришган ютуқлари тўғрисида сўзлаб бермоқда.

В. Панов фотоси.

Область чорвадорларининг кенгаши

Москва область Луховици районининг чорвадорлари Калинин райони билан 1956 йилдан буён мусобақалашиб келадилар. Бу мусобақа ҳар икки ўртада чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантиришга ёрдам бераётир. Бундан бир неча кун илгари мусобақадош Луховици район чорвадорлари областимизга келган эдилар. Улар тўрт кун давомида Калинин районининг колхозларида бўлиб, мусобақа шартларининг бажарилишини текширдилар, шунингдек бошқа район колхозларида ҳам бўлиб, чорвачиликнинг ривожланиши билан қизиқдилар.

Кеча Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз клубида ана шу мусобақадош Луховици район чорвадорлари томонидан ўтказилган текширишнинг якуни ва областимиз чорвадорларининг бундан кейинги вазифаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди.

Кенгашни область партия комитетининг секретари ўртоқ Б. Мирзабеков очади.

Биринчи бўлиб сўзга делегация раҳбари Луховици район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Г. А. Дёмин чиқди.

Бу район Москва областидаги йирик чорвадор районлардан ҳисобланади. Районда 26 колхоз, 5 та йирик чорвадор совхоз бор. Луховици район колхозларида ўтган йили ҳар бош соғин сигирдан 3755 килограммдан, совхозларда 4.257 килограммдан сут соғиб олинди. Сут, гўшт етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги бу йилги қўлга киритилаётган ютуқлар ҳам қувонарлидир.

— Биз Калинин районининг кўпчилик колхозларида бўлдик, — деди у, — бизни ҳамма ерда катта ҳурмат ва хурсандчилик билан кутиб олишди. Сизларда чорвачиликни ривожлантиришнинг тилини биладиган ажойиб кадрлар, колхоз раислари бор экан. Бу, бизни ғоят қувонтирди. Киров номли, Генерал Раҳимов номли, «Коммунизм», Карл Маркс номли колхозларда бўлганимизда у ердаги кишиларнинг меҳнати, сут, гўшт етиштиришни кўпайтириш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган чорвадорларнинг эришаётган ютуқлари бизларда ажойиб таассуротлар қолдирди. Биз шу нарсага иқрор бўлдикки, агар юқоридаги хўжаликлар ўзларидаги барча имкониятлардан тўла фойдалансалар, бизнинг район чорвадорларига етиб олиш уёқда турсин, ҳатто ўзиб кетишлари ҳам мумкин. Ваҳоланки ҳали сизларда фойдаланилмаётган резервлар кўп экан.

Дастлаб шуни айтиб ўтиш лозимки, сизларда чорва моллари биноларини қуриш суръати жуда паст. Баъзи бир колхозларнинг молхоналари талабга жавоб бермайди. Бунга мисол қилиб Киров номли колхозни кўрсатиш мумкин. Генерал Раҳимов номли колхозда эса қурилган молхона ҳар тарафлама қулай эмас. Бинонинг моллар сақланадиган, кирадиган ерларида ортиқчаликлар кўп. Шуниси ачинарлики, районнинг илғор хўжаликларидан ҳисобланган бу колхозда молларни парвариш қилишда санитария қоидаларига қаттиқ риоя қилинмас экан.

Молларнинг зотини яхшилаш соҳасида ҳам бир мунча ишларни қилишингиз лозим. Ҳар бир колхоз ўзининг зотли буқасига эга бўлиши керак. Лекин сизларнинг колхозларингизда сақланиб келинаётган буқаларнинг зоти эса талабга жавоб бермайди. Шунингдек молларни сунъий қочириш йўли билан кўпайтириш сифатини яхшилашга ҳам жиддий эътибор бериб, барча колхозларда бу ишга дадил киришиш лозим.

Бизда бузоқбоқарларга уларнинг иш натижаси, яъни қўлларидаги бузоқларнинг семиртириб боқилишига қараб ҳақ ёзилади. Сизларда эса ундай қилинмас экан: бузоқларнинг семириши мунтазам текшириб борилмайди, бузоқбоқарларга уларнинг иш натижасига қараб эмас, молларнинг сонига қараб ҳақ тўланади. Бу тартибни биз нотўғри деб ҳисоблаймиз. Бузоқ боқиш ишига катта аҳамият бериш керак, бузоқларнинг семириши мунтазам равишда текшириб борилиб илғор бузоқбоқарлар рағбатлантирилиб турилиши лозим.

Ўртоқ Г. А. Дёмин Калинин районн колхозлари ва бошқа район колхозларида ҳам ем-хашак рационларининг тақсимланиши, фойдаланилиши устидан қатъий контроллик ўрнатиш, ҳисоб-китоб масалаларини яхши йўлга қўйиш тўғрисида ҳам қимматли маслаҳатлар берди.

Минбарга Луховици районидаги Сталин номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Генералов кўтарилади.

— Бизда қишин-ёзин силоснинг кети узилмайди,—дейди у, — ўтган йили ҳар бош сигирга 12 тоннадан маккажўхори силоси тайёрлаган эдик. Хашаки лавлаги, картошка ҳам чорванинг севиб ейдиган озуқаларидан ҳисобланади. Биз бу ем-хашак рационларини расамати билан тақсимлаш устидан қатъий контроллик қилиб борамиз. Шу туфайли ҳам ем-хашак танқислиги рўй бермайди.

Қорасув районидаги Свердлов номли колхоз раиси ўртоқ М. Исмоилов Луховици районидаги «Красная пойма» колхозининг раиси ўртоқ А. Н. Головановни социалистик мусобақага чақиради. Кенгаш қатнашчилари бу чақириқни қарсаклар билан кутиб оладилар. Бунга жавобан ўртоқ Голованов минбарга чиқади. У ўз колхозида қилинаётган ишлар тўғрисида гапириб беради, колхозчиларимиз бу таклифни зўр хурсандчилик билан қабул қиладилар, деб ўртоқ М. Исмоилов билан социалистик мусобақа қилишга рози эканлигини билдиради.

Кенгашда Калинин районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳикоят Абдуллаева, Қорасув районидаги Ленин номли колхознинг сут соғувчиси Комилова, Тошкент районидаги Ленин номли колхознинг ферма мудири Фозил Ҳасанов, Калинин район ижроия комитетининг раиси Ғофуров ўртоқлар ҳам сўзга чиқиб, мусобақадош Луховици район чорвадорларининг дўстона маслаҳатлари учун раҳмат айтадилар.

Кенгаш охирида область партия комитетининг секретари ўртоқ Б. Мирзабеков сўзга чиқади.

Кенгаш охирида Луховици район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Дёмин ўз районининг кўчма қизил Байроғини Калинин районидаги Карл Маркс номли колхозга топширади.

Кенгаш қатнашчилари мусобақани кенгайтириш, яъни Тошкент области билан Москва области чорвадорларининг бир-бирлари билан мусобақа қилишларини йўлга қўйишга қарор қиладилар.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ВОЛГА ГИДРОЭЛЕКТРОСТАНЦИЯСИ ҚУРУВЧИЛАРИ МИТИНГИДА Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ СЎЗЛАГАН НУТҚИ ҲАҚИДА ҚОҲИРАДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

ҚОҲИРА, 11 август. (ТАСС). Н. С. Хрушчевнинг Куйбишев ГЭСи очилишига бағишланган митингда сўзлаган нутқи Қоҳира матбуотининг диққат марказида турибди. Газеталар дунёда энг йирик ана шу гидроиншоотнинг асосий характеристикаларини баён қиладилар. «Алжумҳурия» газетаси Куйбишев ГЭСи қурилиши совет фани ва техникасининг катта ғалабаси, деб таъкидлайди. «Ашшаоб» газетаси дунёда ана шу энг йирик электростанция қурилиши учун атиги етти йил вақт сарф қилинди, ҳолбуки, Америкадаги энг йирик электростанция қурилиши 20 йил давом этган эди, деб уқтириб ўтади.

Газеталар Н. С. Хрушчев нутқининг тўла мазмунини босиб чиқариб, бу нутқнинг ҳозирги халқаро аҳвол тўғрисида ва жумладан Ўрта ва Яқин Шарқдаги аҳвол ҳақида сўз борган қисмларига алоҳида эътибор берадилар.

Қоҳира матбуоти СССР Министрлар Совети Раисининг баёноти ўзларининг империалистик ниятларидан воз кечишни истамаётган ғарб мамлакатларини жиддий суратда яна бир марта огоҳлантиради, деб ҳисоблайди.

Газеталар совет ташқи сиёсати тинчликни ҳимоя қилиш ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш принципларига асосланганлигини таъкидлаб, Н. С. Хрушчевнинг Совет Иттифоқи дунёдаги барча халқларнинг манфаатларини кўзда тутиб, ўзининг тинчликсевар ташқи сиёсатини бундан буён ҳам давом эттираверади, деган сўзларига алоҳида эътибор берадилар.

СОВЕТ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИНИНГ ФИНЛЯНДИЯГА ҚИЛГАН ДЎСТОНА ВИЗИТИ ТАМОМ БЎЛДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 11 август. (ТАСС мухбири Г. Ходулин). Совет ҳарбий кемалари отряди дўстона визит билан беш кун меҳмон бўлганидан кейин, бугун Хельсинкидан ўз ватанига жўнаб кетди.

Визитнинг сўнгги кунида Финляндия республикасининг президенти У. К. Кекконен ҳарбий кемалар отрядининг командир адмирали Н. М. Харламовни қабул қилди. Қабул вақтида СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. З. Лебедев, ҳарбий кемалар отряди штабининг бошлиғи контрадмирал Д. К. Ярошевич, «Орджоникидзе» крейсерининг командири иккинчи ранг капитан Ю. Б. Кестеров, эскадра миноносцари «Свободний» ва «Степенний»нинг командирлари, учинчи ранг капитанлар Л. И. Олштинский ва В. С. Нирумовлар ҳозир бўлдилар.

Финляндиядаги совет колониясининг аъзолари бугун «Орджоникидзе» крейсерида бўлдилар. Офицерлар ва матрослар Хельсинки ва унинг атрофидаги жойлар билан танишиб чиқишни давом эттирдилар. Ҳарбий кемаларнинг адмирал Н. М. Харламов бошчилигидаги юқори команда составн ва офицерларнинг бир группаси Совет давлатининг асосчиси, бутун дунё меҳнаткашларининг йўлбошчиси ва устози В. И. Ленин бўлган жойларга бордилар.

Маҳаллий вақт билан соат 18 да «Орджоникидзе» крейсери ва эскадра миноносцари «Свободний» ва «Степенний» пристандан жўнаб ватан қирғоқларига қараб йўл олдилар.

БРЮССЕЛДАГИ ЖАҲОН ВИСТАВКАСИДА СССР МИЛЛИЙ КУНЛАРИ

К. Е. Ворошилов СССР павильонини келиб кўрди

БРЮССЕЛЬ, 11 август. (ТАСС махсус мухбири М. Федоров). Бугун Брюсселдаги жаҳон виставкасида Совет Иттифоқининг биринчи миллий куни нишонланади.

Эрта биланоқ ҳаво очиқ эди. Иш куни бўлишига қарамай, эрта билан соат 10 ларда павильоннинг очилишини кутиб турган кўп кишилар совет павильони ёнига тўпландилар. Кўп кишилар совет экспонатларини иккинчи ва ҳатто учинчи марта томоша қилишга келдик, дедилар.

Павильон олдидаги баланд мачтада Совет Иттифоқи ва Бельгиянинг давлат байроқлари хилпираб турибди. Павильонга кираверишда СССРдаги барча 15 республиканинг миллий байроқлари тикилган. Бугун Совет Иттифоқи шарафига совет давлат байроғи виставканинг бош кўчасига ҳам тикилди.

Бельгия сенатининг раиси Поль Струйе, Бельгиядаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, Бельгия жамоатчилигининг вакиллари, шу жумладан Бельгия— Совет дўстлиги жамиятининг раиси Фернан Жакмотт, Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг аъзоси Изабелла Блюм, Бельгия Коммунистик партиясининг раҳбар арбоблари, совет павильони маъмуриятининг масъул ходимлари, журналистлар, кино ва телевидение операторлари Совет Иттифоқи миллий кунларининг тантанали очилишида қатнашиш учун келдилар.

Эрта билан соат 10 дан 20 минут ўтганида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари — СССР Соғлиқни сақлаш министри М. Д. Ковригина, СССР Маданият министрининг биринчи ўринбосари С. В. Кафтанов ва СССРнинг Бельгиядаги элчиси В. И. Авилов автомобилларда павильон ёнига келадилар. Ўртоқ Ворошилов билан бирга виставканинг бош комиссари барон Мунс де Ферниг ҳам павильонга келди.

Ўртоқ К. Е. Ворошиловни жаҳон виставкасидаги совет секциясининг бош комиссари Д. А. Рижков ва совет павильонининг директори А. А. Никифоров кутиб олдилар. СССРнинг Бельгиядаги элчиси В. И. Авилов ва сенат раиси Струйе ўртоқ Ворошиловни дипломатия корпусининг аъзолари билан таништирадилар. К. Е. Ворошилов Струйе жаноблари билан суҳбат қилди. Бельгия сенатининг раиси павильонда Москва университетининг илиниб турган катта суратини кўрсатиб, бундан уч йил муқаддам Москвада бўлган вақтимда Москва давлат университетининг янги биносини кўриб хурсанд бўлган эдим, дейди. Сизнинг университетингиз, деди у, совет халқининг энг катта муваффақиятларидан биридир.

Соат 10 дан 45 минут ўтганида Бельгия королининг укаси шаҳзода Альберт совет павильонига келади. К. Е. Ворошилов фахрий меҳмонни кутиб олади ва уни павильонни томоша қилишга таклиф этади. Бельгия давлат гимнининг садолари янграйди.

Шаҳзода Альберт аввало учта совет йўлдошининг макетини томоша қилади. Шаҳзода Альберт учинчи йўлдошнинг тузилиши билан қизиқади ва унга батафсил изоҳ берилади.

Павильонни томоша қилиш 1 соат 15 минут давом этди. Меҳмонлар павильонни томоша қилганларидан кейин совет ресторани биносига бордилар. Бу ерда қабул маросими ўтказилди.

Шаҳзода Альберт К. Е. Ворошилов билан хайрлашиб, виставкадан чиқиб кетади. Шундан бироз вақт ўтгач К. Е. Ворошилов ва унинг ҳамроҳлари автомашиналарга ўтирадилар ва Бельгия короли Бодуэн I билан бирга нонушта қилиш учун король саройига жўнайдилар.

Хитой Халқ Республикасини «танимаслик» тўғрисида АҚШ давлат департаментининг меморандуми

ВАШИНГТОН, 11 август. (ТАСС). «Нью-Йорк пост» газетаси АҚШнинг Хитой Халқ Республикасига нисбатан тутган позицияси тўғрисидаги масала юзасидан махсус меморандум эълон қилди. Давлат департаменти бу меморандумни Американинг чет эллардаги барча дипломатия ваколатхоналарига юборган.

Меморандум авторлари Хитой Халқ Республикасининг марказий халқ ҳукумати қитъадаги Хитойнинг бутун территориясида ўз ҳокимиятини ҳақиқатан ҳам амалга ошираётганлигини ва 600 миллионли хитой халқи номидан иш кўраётганлигини эътироф қилишга мажбур бўлганлари ҳолда АҚШ Хитой Халқ Республикасининг «танимаслик» сиёсатини ва Тайвандаги чанкайшичи сарқитларни қўллаб-қувватлаш сиёсатини давом эттириш ниятидадир, деб ошкора гапирмоқдалар. Меморандум авторлари ўз сиёсатларини оқлашга уриниб, Хитой Халқ Республикаси ва Хитой Коммунистик партиясига туҳмат қиладилар ва Хитой Халқ Республикасининг кучлари ва унинг Осиё ҳамда бутун дунёдаги обрўси ўсиб бораётганлигини қўшни халқларга қандайдир «хавф» туғдирувчи бир ҳол, деб кўрсатишга уринадилар. Давлат департаменти АҚШнинг ҳозирги ташқи сиёсий йўлини ҳимоя қилиб, Хитой Халқ Республикасини таниш гўё «халқаро тинчлик ташкилоти бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотига путур етказади» деб даъво қилишдан ҳам қайтмади.

Давлат департаментининг меморандуми шуни кўрсатадики, АҚШнинг халқ Хитойига нисбатан ўтказиб келаётган фаросатсиз сиёсати бутун дунёда тобора қаттиқ танқид қилинаётганлигига қарамай, Америка дипломатиясининг раҳбарлари ўзларининг реал фактларга эмас, балки АҚШдаги энг агрессив доираларнинг империалистик планларига асосланган ҳозирги ташқи сиёсий йўлини бундан буён ҳам давом эттириш ниятидадирлар. Меморандумда Хитой Халқ Республикасини танимаслик «Америка сиёсатининг Узоқ Шарқдаги вазифаларини амалга оширишга ёрдам беради» деб очиқдан-очиқ айтилган.

Ҳиндистон парламентининг сессияси очилди

ДЕҲЛИ, 11 август. (ТАСС). Бугун бу ерда Ҳиндистон парламентининг ёзги сессияси очилди. 6 ҳафта давом этадиган сессиянинг кун тартибига халқаро аҳвол, мамлакатнинг озиқ-овқат проблемаси тўғрисидаги масалалар, Ҳиндистон иккинчи беш йиллик планининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида миллий план комиссиясининг доклади ва бошқа масалалар киритилди.

УММОН ИМОМИНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ҚОҲИРА, 11 август. (ТАСС). Уммон имоматининг Қоҳирадаги вакили айтдики, Уммон имоми Ғолиб бин-Али Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носирга, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчевга, АҚШ президенти Эйзенхауэрга, Ҳиндистон Бош министри Неруга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Ҳаммаршельдга мактублар юборди. Уммон имоми бу мактубларда уларни инглиз империалистларининг агрессиясига қарши курашда Уммонни қўллаб-қувватлашга чақиради.

Имом Ғолиб бин Али Бирлашган Миллатлар Ташкилотини инглиз қўшинлари томонидан Уммон халқига қарши қилинаётган жиноятларга хотима бериш учун ўзининг халқаро миқёсдаги обрўсидан фойдаланишга чақиради. Мактубларда таъкидлаб айтилишича, Уммон халқи ўзининг суверенитети ва мустақиллигига бўлган қонуний ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қатъий бел боғлагандир.

Имом Ғолиб бин Али инглиз қўшинларининг Уммон чегараларига тўпланишига қарши норозилик билдириб, ана шу араб мамлакатида қон тўкилаётганлиги учун бутун жавобгарлик Англия ҳукумати зиммасига юкланади деди.

Байрут кўчаларининг биридаги Америка солдатларининг ўт очиш нуқтаси. Кейстон агентлиги фотоси.

КОБИЛДА ХАЛҚАРО САВДО-САНОАТ ВИСТАВКАСИГА ТАЙЁРГАРЛИК

КОБИЛ, 11 август. (ТАСС). 24 августда бу ерда халқаро савдо-саноат виставкаси очилади. Бу виставкада СССР, Хитой Халқ Республикаси, Чехословакия, Польша, Ҳиндистон, Бирлашган Араб Республикаси, Франция, Австрия, Германия Федератив Республикаси, Япония ва бошқа мамлакатлар қатнашадилар.

Виставкадаги энг катта павильонларнинг бири бўлган совет павильонида тракторлар ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари, энг янги маркадаги енгил автомобиллар, юк ташувчи ва енгил мотороллерлар, мотоциклларнинг янги моделлари, станокларнинг турли хиллари, кўчма электростанциялар, шунингдек кенг истеъмол товарларининг кўпгина нусхалари кўрсатилади.

Совет павильонида атом энергиясидан тинч мақсадларда—саноатда, қишлоқ хўжалигида ва медицинада фойдаланиладиган аппаратларни кўрсатишга катта эътибор берилади.

Виставка бошлиғи Муҳаммад Вали ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Афғон халқи ҳозирги халқаро виставкага катта эътибор бермоқда. Мамлакатнинг ўз табиий бойликларини ўзлаштириш соҳасида эришган муваффақиятларини, Афғонистон халқи ва ҳукуматининг ўз миллий экономикасини янада ривожлантиришга ҳаракат қилаётганликларини исбот этувчи экспонатлар Афғонистон павильонига қўйилади. Томошабинлар бошқа мамлакатларнинг фан ва техниканинг турли соҳаларида эришган муваффақиятлари билан ҳам танишиб чиқадилар.

Вали сўзининг охирида Кобилда очиладиган виставка халқаро миқёсда муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

АНГЛИЯДА ПОЛЬ РОБСОННИНГ КОНЦЕРТЛАРИ

ЛОНДОН, 11 август. (ТАСС). Кеча Лондоннинг энг катта концерт зали Альберт-Холлда Американинг атоқли ашулачиси Поль Робсоннинг катта концерти бўлди.

Икки бўлимдан иборат концерт вақтида ғарб классикларининг асарлари ва турли мамлакатларнинг халқ қўшиқлари ижро этилди. Поль Робсон рус композитори Мусоргскийнинг асарларини, шунингдек «Эй, ухнем» ва «Ноченька» деган рус халқ қўшиқларини зўр маҳорат билан ижро этди.

Телевизор Экранида

14 АВГУСТДА

19.30 Мультипликацион фильмлар.

20.00 Ўзбек тилида «Қишлоқ хўжалик янгиликлари» номли киножурнал.

20.20 Ўзбек тилида Ҳиндистон Республикасининг мустақиллик кунига бағишланган адабий-драматик эшиттириш.

20.45 Бадиий фильм — «Орёл — 101».

22.15 Сўнгги ахборот.

Ўртоқ редактор!

Менга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони фахрий унвони берилганлиги муносабати билан мени табриклаган саноат корхоналари коллективлари, муассасалар ҳамда ўртоқларга сизнинг газетангиз орқали чин қалбимдан миннатдорлик билдиришга рухсат этишингизни сўрайман.

Ҳафиз ҒАНИЕВ.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

Ўрмон боғбони

Бўстонлиқ районидаги Сиджак, Пискем тоғлари ёнбағирларида бўлганмисиз. Дилга ором берувчи, соя-салқин, ажойиб жойлар! Олма, олча, ёнғоқ, бодом дарахтлари бир текис саф тортиб, катта ўрмонни ташкил қилган. Буларнинг ҳаммаси инсон иродаси, меҳнат билан бунёдга келтирилган. Шу тоғ ўрмонига саёҳатга чиққан киши пишган, хушбўй ҳидларини анқитиб турган турли нав олмалардан ўз қўли билан узиб олиб, еганда боғбонга раҳмат айтади. Қўлинг дард кўрмасин, боғбон, қойил қилибсан, демай иложи йўқ. Ана шундай ҳурматга сазовор бўлган боғбон — ўрмоншунос Иван Бинодиктрович Бунис 38 йилдан бери тоғ ёнбағирларида ўрмон ҳосил қилиш учун курашиб келаётган отахонлардан.

— Ўрмоннинг халқ хўжалиги учун фойдаси жуда катта, — ҳикоя қилади ўртоқ Бунис, — бу ерда кишиларимиз дам олиб, ҳордиқ чиқарадилар. Аҳолига мўл-кўл мева ҳам етказиб берамиз. Ўрмоннинг яна бошқа фойдали томони бор. Дарахтлар ўзларининг узун ва йўғон томирлари билан тоғ-тошларни нураб кетишдан сақлайди. Ҳаммадан ҳам муҳими шундаки, ўрмон куз ва қиш даврида ёққан қорларнинг эрта кўкламда тез эриб кетишига йўл қўймайди. Қишлоқ хўжалиги экинларига сув зарур бўлган давргача сақлаб туради.

Ўртоқ Бунис кўп йил самарали ишлаб, шогирдлари билан биргаликда 1200 гектар тоғ ёнбағрини ўрмон қилди, мевали боғлар бунёдга келтирди. 70 ёшга қадам қўйган боғбон ҳали тетик. У янгидан-янги боғлар вужудга келтириш учун курашмоқда. Кўчатлар ўтқазиш, ёввойи дарахтларга мевали дарахтлар пайванд қилиш йўли билан бу боғларни кенгайтирмоқда.

Ўртоқ Буниси бўстонлиқликлар ҳурмат қилиб, «Иван ака — ўрмон боғбони» деб атайдилар. Областимизнинг тоғли районларида бу кекса боғбоннинг ўнлаб шогирдлари бор. Пискем тоғлари ёнбағирларини яшнаган ўрмонга айлантириш учун курашаётган Абдураим Абдураҳмонов, Паркентдаги Нуракота, Оқсоқота, Кумушкон, Чаврисой тоғларида мевали боғлар бунёдга келтираётган Азамат Саидаҳмедовларни энди ҳамма танийди. Шогирдлар боғбон ўртоқ Бунисдан миннатдорлар. «Бизни шарафли ишга йўллаган устозимиз у» деб фахрланадилар.

У. ЖОНГИТОВ.

ДАМ ОЛИШ УЧУН РУМИНИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

Яқинда пойтахтимиз ишчилари ва касаба союз ходимларидан бир неча киши дам олиш учун Руминия Халқ Республикасига жўнаб кетди.

Булар орасида «Ўзбексельмаш» заводи касаба союзлари завод комитетининг раиси Ж. Усмонов, «Ташсельмаш» заводининг фрезеровшчиги Ҳ. Рўзматов, оҳангаронли шахтёр А. Қосимов, Ўзбекистон касаба союзлари Совети бўлим мудири В. Литвинов ва бошқалар бор.

Саёҳатчилар Руминиянинг денгиз қирғоқларига жойлашган Мамай ва Синай дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарадилар ва бир неча кун давомида Бухарестнинг диққатга сазовор жойлари, шунингдек пойтахт меҳнаткашлари ҳаёти, фан ва маданиятнинг ривожланиши билан танишадилар.

Т. ЗУФАРОВ.

ЮЗ КАТАКЛИ ШАШКА БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Тошкентдаги М. Горький номли маданият ва истироҳат боғида юз катакли шашка бўйича республика биринчилиги учун мусобақа бошланди.

Мусобақада республиканинг энг кучли шашкачилари, СССР спорт мастерлари, мастерликка кандидат ҳамда турли областлардан келган биринчи разрядли шашкачилар бор.

Ўтган икки турдан сўнг СССР спорт мастери Канишчикер ва мастерликка кандидат Борухов олдинда бормоқдалар.

Мусобақа бир неча кун давом этади.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 13/VIII да **Ватан ишқи**, 14/VIII да **Олтин кўл**.

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Эрксиз шофёр**, кеч соат 8-40 минутда **Бахт билан учрашув**.

«ИСКРА» (ёзги) — кенг экранли фильм **Партизан учқуни**.

КАФАНОВ номли — кеч соат 8-45 минутда **Эрксиз шофёр**, кеч 10-45 минутда **Ўлмас қўшиқ**.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА 1958/59 ЙИЛ МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ

20/VIII да — **Дилорэм**.
21/VIII да — **Риголетто**.
22/VIII да — **Оққуш кўли**.
27/VIII да — **Оққуш кўли**.
30/VIII да — **Улуғбек**.
31/VIII да — **Жизель**.

Спектакллар кеч соат 8 да бошланади. Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилмоқда.

Марказий «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА 13 августда

Халқаро ўртоқлик учрашуви: **Хитой Халқ Республикаси (Чанчунь, терма) — Ўзбекистон («Меҳнат резервлари») командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Соат 18 ярмида бошланади. 25-абонемент билети яраиди.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

Мистер ИКС

НОМЛИ ЯНГИ ФИЛЬМ-ОПЕРЕТТА ЧИҚАРДИ

Музика — **Имре Кальманники**.
Сценарий авторлари — **И. Рубинштейн, Ю. Хмельницкий**.
Постановкачи — **Ю. Хмельницкий**.
Режиссёр — **В. Садовский**.
Оператор — **В. Бурикин**.
Ролларда:
Георг Отс, М. Юрасова, А. Королькевич, З. Виноградова, Н. Каширский, Г. Богданова-Чеснокова, Я. Ярон, Д. Волосов, О. Линдлар қатнашади.
Фильмни «Ленфильм» киностудияси 1958 йилда ишлаган.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808. 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040. 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135, Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05866. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. № Б-545.